

Politikai Osztálylétszám

Fotóalbum a magyar választói csoportokról

Politics and Classes in Hungary

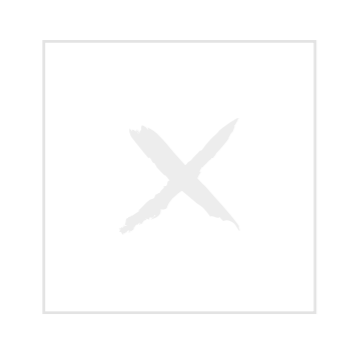
Photobook on Hungarian Voting Groups

POLICYSOLUTIONS

**FRIEDRICH
EBERT**
STIFTUNG

Politikai osztálylétszám
Politics and Classes in Hungary

6	Összefoglaló / Summary
14	A fotókról / About the photos
16	Falusi munkáslányok / Rural Working Class Women
20	Konzervatív középosztály / Conservative Middle Class
24	Jómódú vidéki misejárók / Wealthy Rural Churchgoers
28	Vallásos falusi asszonyok / Religious Rural Women
32	Fiatal vidéki melósok / Young Rural Blue-Collar Workers
36	Radikális elit / The Radical Elite
40	Városi kisnyugdíjasok / Urban Low-Income Pensioners
44	Régi munkásosztály / Old Proletariat
48	Balliberális értelmiség / The Left-Liberal Intelligentsia
52	Az előző rendszer elitje / The Elite of the Previous Regime
56	Városi pragmatikus értelmiség / Pragmatic Urban Intellectuals
60	Dolgozó Középgeneráció / The Working Middle Generation
64	Fiatal városi fehérgallérosok / Young Urban White Collar Workers
68	Elszegényedő Középosztály / The Sliding Middle Class
72	A vidéki elit / The Rural Elite
76	Apolitikus középosztály / Apolitical Middle Class
80	Nélkülöző munkások / Indigent Workers
84	Nagyvárosi pályakezdők / Urban Career Starters
88	Elszegényedő falusi alsó-középosztály / Impoverished Rural Lower Middle Class
92	Feltörekvő fiatalok / Emerging Youth

Tisztelt Olvasóink!

Az elmúlt évtizedekben az európai országokban felbomlottak a hagyományos társadalmi osztályok. Régebben ezek a társadalmi csoportok többé-kevésbé homogén kulturális jegyeket mutattak, tagjaik hasonló értékeket vallottak, ugyanazokhoz a szervezetekhez, pártokhoz csatlakoztak és azonos életstílust követtek. Számos társadalmi és gazdasági trend eredményeképpen azonban mára ez az osztálytársadalom apró mozaikokra tört. Bár Magyarországon ennyire tiszta formában soha nem létezett ez az osztálytársadalom, de a társadalmi széttöredezetttség hazánkban is egyre tisztábban látszik.

A Policy Solutions politikai elemző intézet és Friedrich-Ebert-Stiftung Budapesti Irodája 2015-ben „Politikai Osztálylétszám” néven indított egy programot, melynek célja az volt, hogy alaposabban megismerhessük a magyar társadalom ezen széttöredezett szegmenseit, és társadalmi, kulturális és értékrendbeli dimenziók mentén bemutassuk a jellegzetes magyar választói csoportokat.

Ezen választói csoportok életstílusának, szociális és gazdasági jellemzőinek bemutatásához a GfK Piackutató Kft. nagymintás közvélemény-kutatásait használtuk fel. A kutatások alapján összesen 20 jellemző társadalmi csoportot tudtunk megkülönböztetni. Ez a 20 csoport természetesen nem fedi le a társadalom egészét, de jó közelítést ad arra vonatkozóan, hogy milyen „szubkultúrákból” áll a magyar társadalom, és ezen „szubkultúráknak” milyen a politikai értékrendje. A pártválasztók különböző csoportjait bemutató elemzésünk révén szemléletesen láthatóvá válik az is, hogy kik valójában az egyes magyar pártok tipikus szavazói.

Az elemzésben bemutatott 20 társadalmi csoport mindegyikének egy-egy jellemző tagjáról szociófotókat készítettünk. Meggyőződésünk,

hogy a fotókon keresztül a szélesebb közönség – szó szerint is – képet kaphat a jellegzetes magyarországi társadalmi csoportokról, ezáltal a politikát csak távolról követők is könnyen megérthetik a különböző pártok tipikus szavazói csoportjai közötti különbségeket és hasonlóságokat.

A szociográfiai igényű fényképeket a számos nemzetközi díjjal elismert Stiller Ákos fotóriporter készítette.

Ez az album, amit a Tisztelt Olvasó most a kezében tart, ezen fotókat és a fotókon ábrázolt társadalmi csoportokat mutatja be. Az album sorra veszi mind a 20 társadalmi csoportot, a fideszes, a jobbikos és a baloldali szavazókat, a bizonytalanokat és a nem-szavazókat egyaránt. A társadalmi csoportokat részletesen leíró tanulmány a www.policysolutions.hu honlapról tölthető le.

Bízunk benne, hogy Stiller Ákos művészi fényképei, valamint a Policy Solutions és a Friedrich-Ebert-Stiftung részletes elemzése hozzájárul ahhoz, hogy az érdeklődők pontosabb képet kapjanak arról, milyen jellegzetes választói csoportokból áll a 21. század elejének Magyarországa.

Boros Tamás

Stratégiai igazgató

Policy Solutions

Jan Niklas Engels

Képviselővezető

Friedrich-Ebert-Stiftung Budapest

To the reader,

In recent decades, traditional social classes have disintegrated in European countries. Previously, members of these social groups were likely to show more or less homogenous cultural characteristics. They adhered to similar values, belonged to similar organizations and political parties and had comparable lifestyles. Due to various social and economic trends, this society of classes has splintered into myriad small mosaics. Although class society in Hungary never existed in a particularly clear-cut form, social fragmentation is now obvious there, too.

In order to better understand these fragmented segments of Hungarian society and to portray characteristic Hungarian electoral groups in terms of their social, cultural and value-based dimensions, the Policy Solutions Political Research Institute and the Friedrich-Ebert-Stiftung Budapest launched a project called »Politics and Classes in Hungary«.

We used data from the opinion polls conducted by the GfK Market Research Institute to describe the social and economic background of Hungarian voters, as well as their typical lifestyles. Based on the GfK surveys we were able to differentiate 20 Hungarian voting groups. Naturally, these twenty groups do not cover Hungarian society in its entirety, but they do provide a good point of reference for a better understanding of the various »subcultures« and their political values. Our analysis also shows who the typical voters of specific Hungarian parties are.

We have also taken photographs to illustrate typical members of these groups. We believe that these images help to portray the groups to a wider audience and demonstrate social differences and similarities between various segments even to those who follow politics only remotely. The social documentary photos were taken by the award-winning photographer Ákos Stiller.

The album that the reader is now holding contains these photos and a brief description of each voting group. It details the preferences of the more or less homogenous 20 categories, the various supporters of Fidesz, Jobbik and the left-wing parties, in addition to undecided and non-voters. The detailed study of the 20 social groups can be accessed via the Policy Solutions website: www.policysolutions.hu

We hope that Ákos Stiller’s artistic photographs and the in-depth analysis by Policy Solutions and the Friedrich-Ebert-Stiftung will contribute to a more nuanced picture of characteristic Hungarian social groups at the beginning of the twenty-first century.

Tamás Boros

Co-Director

Policy Solutions

Jan Niklas Engels

Head of Office

Friedrich-Ebert-Stiftung, Budapest

Összefoglaló

A Politikai Osztálylétszám fotóalbum azt a 20 – nagyrészt homogén – társadalmi csoportot mutatja be képekben, amelyeket a Policy Solutions a GfK Piackutató nagymintás közvélemény-kutatása alapján azonosított és elemzett. A kutatás célja az volt, hogy láthatóvá váljon, kik is valójában az egyes magyar pártok szavazói; mi különbözteti meg őket egymástól; és milyen tényezők vezethetnek pártválasztásukhoz.

Módszertan

Az elemzés két felmérés adatain alapszik. Egyrészt 2014. február-márciusában került sor az Osztálylétszám 2014 nevű kutatásra, másrészt 2014 májusában zajlott egy általános, a politikai-gazdasági válságjelenségek megítélésével foglalkozó közvélemény-kutatás. Előbbi kutatás a Magyar Tudományos Akadémia Társadalomtudományi Központjának együttműködésével készült, melynek során mintegy 15.000 válaszadó töltötte ki online, 1000 pedig személyes megkérdezés keretében a kérdezettek társadalmi státuszára vonatkozó kérdőívet. A másik felmérés 2000 fő online megkérdezésével történt.

Mivel a megkérdezettek státuszára vonatkozó tények (anyagi és kulturális háttér, kapcsolatháló), valamint a politikai nézeteikkel kapcsolatos adatok két külön mérésből származtak, az együttes feldolgozást úgynevezett multiple imputation eljárással teremtettük meg. Az így nyert adatokon azután elkülönítettük az egyes pártok elkötelezett szavazói csoportjait, majd ezeket a táborokat tovább szegmentáltuk társadalmi háttérük szerint. Ennek eredményeként összesen 20 jellegzetesen elkülönülő csoportot sikerült megkülönböztetnünk.

Summary

The photobook Politics and Classes in Hungary presents images of 20 – largely homogenous – social groups that Policy Solutions identified and analysed on the basis of a large-sample poll conducted by GfK Market Research. The aim of this research was to elucidate what kind of people vote for the various political parties in Hungary; what differentiates them from each other; and what factors lead these people to vote for one party rather than another.

Methodology

The analysis is based on the data of two surveys. The first survey on values was done in February–March 2014; a second poll, on perceptions about crises in politics and the economy, was conducted in May 2014. The first survey was carried out in cooperation with the Centre for Social Sciences of the Hungarian Academy of Sciences. Approximately 15,000 respondents completed the questionnaire online and 1,000 in person, answering questions about their social status. The other survey involved online polling of 2,000 respondents.

Because the facts about the status of respondents (financial and cultural background, network of relationships) and data on their political views came from two different surveys, comprehensive processing was done using the so-called multiple imputation method. The groups of committed voters of individual parties were broken down from the data so extracted, and then these bases were segmented further on the basis of their social backgrounds. As a result, we could differentiate a total of 20 distinct groups.

A csoportok jellemzői

A 20 csoport közül négy csoport Fidesz-szavazó (2 nagyobb, 1 közepes és 1 kisméretű csoport), négy csoport pedig a Magyar Szocialista Párt (MSZP) és/vagy a Demokratikus Koalíció (DK) szavazója (1 nagyobb és 3 kisebb csoport). Két csoport jobbkios (1 nagyobb és egy kisméretű csoport), másikkettő (kisméretű csoport) pedig Lehet Más a Politika (LMP) szimpatizáns. Egy csoport az Együtt / Párbeszéd Magyarországért (PM) támogatója. A fentiekén túl három rejtőzködő/bizonytalan közösséget (2 nagyobb és egy kisebb csoportot) és négy nem-szavazói (2 nagy és 2 közepes méretű) csoportot tudunk megkülönböztetni.

A 20 csoportból 9 csoport 35 év alattiakat mutat be, 5 csoport középkorúakat, további 6 pedig 60 év feletti időseket. A kutatás során 7 inkább fővárosi szavazói réteget, 9 inkább vidéki városit és 4 falusit tudunk megkülönböztetni. A csoportok közül jól

elkülöníthető felső-középosztálybeli életformát követ 6 közösség, középosztálybeli életformát folytat 5 csoport, alsó-középosztálybelit 3, munkásosztálybelit pedig 5. Ezeken túl egy deprivált csoportot is részletesen leírunk elemzésünkben.

A csoportok pártszimpátiája alapján jól látszik, hogy a Fidesz (a deprivált rétegen kívül) minden társadalmi osztályban jelen van: a munkásoktól a legfelsőbb rétegekig. Ugyancsak nincs korosztálybeli kötöttsége a pártnak: fiatal fideszes csoportokat éppúgy találhatunk („fiatal munkáslányok” csoportja), mint kifejezetten időseket („a konzervatív középosztály” csoport). Területi eloszlás tekintetében látható, hogy bár nagyobb csoportok támogatják a Fideszt vidéken, mint a fővárosban, de Budapesten is erősen jelen van a kormánypárt.

Mivel a baloldali MSZP és DK választói között jelentős átjárást figyelhetünk meg, így több csoportot MSZP-DK közös csoportként jellemezünk, nem választva ketté a két párt szavazóit. A baloldali szavazók fontos jellemzője, hogy az idősebb és a fővárosi/városi csoportokban felül vannak reprezentálva, míg jelentősebb méretű homogén baloldali csoportot falvakban, valamint a fiatalok és középkorúak körében nem találtunk. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy falvakban vagy az ifjúság körében ne lennének szocialista szavazók, csupán azt, hogy életmód és társadalmi háttér szempontjából inkább az idős, urbánus réteg alkot jelentősebb egységeket a baloldalon.

A baloldallal ellentétben a Jobbik a fiatalok körében népszerű. A szélsőjobb oldali pártnak egy kisebb vidéki elitjét és egy jelentős méretű, főleg fiatal munkásosztálybeliekből álló csoportját mutatjuk be. Érdekes módon a zöldpártot, az LMP-t is hasonló két csoporton (eliten és munkásosztályon) keresztül tudjuk elemezni: de itt mind a fiatal LMP-s elit, mind a fiatal munkásosztálybeli szavazócsoport alapvetően fővárosi lakhelyű, eltérően a vidéki városi Jobbik csoportoktól.

Group characteristics

Out of the 20 groups four (2 large, 1 medium-sized and 1 small) are made up of Fidesz voters, four groups (1 large and 3 small) comprise voters for the Hungarian Socialist Party (MSZP) and/or the Democratic Coalition (DK). Two groups (1 large and 1 small) comprise Jobbik voters and two small groups support Politics Can Be Different (LMP). One small group supports Együtt/Dialogue For Hungary (PM). We also identified three undisclosed/undecided groups (2 large and 1 small) and four non-voter groups (2 large and 2 middle-sized).

Nine of the 20 groups are characterised by people younger than 35 years of age, five groups by middle-aged people, while another six groups are characterised by elderly persons over 60 years of age. This research allowed us to distinguish seven groups of voters who predominantly live in the capital, nine groups from rural towns and four groups of people who live in villages. Six groups live clearly distinguishable upper-middle class lives, five groups belong to the middle class, three to the lower-middle class and five to the working class. We also give a description of one deprived group in our analysis.

The party support patterns of these groups show clearly that Fidesz is present in all social groups (except for the deprived group), from workers to the highest socioeconomic strata. There is also no age band limitation to this party: we can find young Fidesz supporters (the group of »rural working class women«) and also elderly supporters (the »conservative middle class« group). In terms of geographical distribution, we can also observe that while larger groups support Fidesz in the countryside than in the capital, the government party is still strongly present in Budapest, too.

As we observed substantial two-way flows between the voters of MSZP and DK on the left, several groups were described as MSZP-DK without separating the voters of the two parties. An important characteristic of left-wing voters is that they are over-represented in elderly and capital/

urban groups; we could not find any sizeable homogenous groups of left-wing voters in villages and among the young and middle-aged people. This certainly does not mean that there are no socialist voters in villages or among young people; it only means that, as far as lifestyles and social background are concerned, the elderly and urban dwellers form larger units on the left.

In contrast to the political left in Hungary, Jobbik is popular with young people. From among the supporters of this extreme right-wing party we present an elite living in the provinces and a remarkably large group of mainly young people from the working class. Interestingly, the green LMP party can also be analysed in terms of two similar groups (elite and working class): However, both the young LMP elite and the young working class voters tend to be from Budapest, in contrast to the countryside Jobbik groups.

Lehetőségek a pártok számára

A magyar társadalomban növekvő politikai apátia miatt egyre többen bizonytalanodnak el, hogy a korábban számukra szimpatikus pártot válasszák-e újra, vagy egyszerűen maradjanak távol a politikai küzdelmektől. Más társadalmi rétegek évek, évtizedek óta nem találnak maguknak olyan politikai erőt, amelyik miatt elmennének szavazni, így inkább a nem-szavazók népes táborát gyarapítják. A magyar demokrácia és a mindenkori magyar kormányok legitimitációját nagymértékben növelné, ha az eddigieknél jóval többen lennének aktívak a közéletben, és jóval magasabb lenne a részvételi arány a választásokon. Ezért érdemes külön is áttekinteni, mit is tudunk meg a Politikai Osztálylétszám kutatás alapján a bizonytalanokról és a nem-szavazókról.

A nem-szavazók – általunk definiált - mind a négy csoportja a fiatalok köréből kerül ki, mely már önmagában is jól mutatja a 35 év alatti magyarok kiábrándultságát a politikából. A középkorúak és az idősek körében inkább az elbizonytalanodás, a pártszimpátia elrejtése jellemző. A választásoktól való távolmaradás és a politikától való elfordulás társadalmi osztálytól és lakhelytől viszont független: falvakban és a fővárosban, a depriváltak és a felső-középosztály körében egyaránt le tudtunk írni politikai preferenciával nem rendelkező csoportokat.

A kutatás alapján látszik, hogy elméletben bármelyik politikai irányzat találhat magának újabb szavazókat a bizonytalanok és a nem-szavazók között. Amíg az „apolitikus középosztály” vagy a „vidéki elit” a baloldal felé nyitottabb, addig a „nagyvárosi pályakezdők” vagy az „elszegényedő

falusi alsó-középosztály” inkább a jobboldal pártjait, a Fideszt vagy esetleg a Jobbikot preferálják. A legszegényebb csoport, a „nélkülöző munkások” elutasítják a teljes régi politikai elitet, de az azon kívüli erők (akár a Jobbik is) képesek lehetnek megszólítani ezen csoport tagjait.

A politikától való elfordulás igen erősen jelen van a fiatalok körében, de ugyanígy politikai otthon nélkül van a középosztály egy jelentős része – ez utóbbin belül négy csoportot is azonosítottunk, amelyik bizonytalan pártválasztását illetően. Bár minden településtípuson jelentős számú nem-szavazót találunk, a vidéki városokban felülreprezentáltak, így a politikai erőknek érdemes ezekre a településekre nagyobb energiát fordítaniuk.

A politikától elfordulók többsége inkább az előnyeit látja Magyarország európai uniós tagságának, mintsem a hátrányait, így semmiképpen sem befeleforduló, euroszeptikus csoportokról beszélhetünk. Ugyanakkor a pártválasztásukban bizonytalan csoportok többségét a jelenlegi társadalmi státusból való lecsúszás, elszegényedés fenyegeti, mely már rövidtávon is járhat azzal a következménnyel, hogy véglegesen elfordulnak a politikától.

Összességében azonban jól látható, hogy számos nagyobb és sok tekintetben radikálisan különböző csoport, több millió ember nem talál magának megfelelő pártot vagy politikust a jelenlegi magyar kínálatban, így – a környező országokhoz hasonlóan – könnyedén előfordulhat, hogy erre a jelentős keresletre új politikusok vagy pártok nyújtanak kínálatot, átrendezve a jelenlegi politikai erőviszonyokat.

Possibilities for parties in Hungary

Increasing apathy is reflected in the fact that more and more people are becoming uncertain about whether they should vote again for the party that they previously preferred or whether they should simply cease to take an interest in political affairs. Other social strata have been unable to find any political force that could motivate them to vote and so prefer to stay in the camp of non-voters. The legitimacy of democracy and of future governments in Hungary could be greatly improved if many more people were active in public life and electoral turnouts were much higher. This is why it makes sense to look specifically at what this research tells us about undecided and non-voters.

In our definition, all four groups of non-voters came from among the young. This is a good indicator of how disillusioned Hungarians under 35 years of age are with national politics. Uncertainty and unwillingness to reveal any party sympathy are more characteristic of middle-aged and older people. Abstaining from voting and turning away from politics in general are independent of social class and place of residence: we found groups without any political preference in villages and the capital, among deprived and upper-middle class citizens alike.

This research shows that, in principle, any political movement could find new voters among the undecided and non-voters. While the »apolitical middle class« or the »rural elite« are more open to the left, »urban career starters« and the »impoverished rural lower-middle« prefer parties on

the right: Fidesz or even Jobbik. »Indigent workers« as the poorest group reject the entire traditional political elite; however, forces outside the establishment (even Jobbik) might be able to speak to this group.

Turning away from politics is very strongly characteristic of young people; however, a substantial portion of the middle class is also without a political home – we could identify four groups there that are undecided about their party preference. Although we can find a substantial number of non-voters in all settlement types, their number is overrepresented in rural towns, so that it would make sense for political forces to spend more effort on these settlements.

The majority of those who turn away from politics see more advantages than disadvantages in Hungary’s membership of the European Union; thus we cannot talk about inward-looking, Eurosceptic groups by any means. However, the majority of groups that are uncertain about their party preference are threatened by a decline in their current social status and impoverishment, which can easily put them off politics for good.

All in all, it is clear that several million people, including a considerable number of larger groups that are, in many regards, radically different from each other, cannot find a party or politician right for them from the current selection in Hungary. This means that it can easily happen – in common with some neighbouring countries – that new politicians or parties will fill this substantial gap, thus rearranging the current political power establishment.

A FOTÓALBUMBAN BEMUTATOTT SZAVAZÓI CSOPORTOK ÁTTEKINTÉSE

	Deprivált	Munkásosztály			Alsó-középosztály		Középosztály		Felső-középosztály	
Fiatalok	Nélkülöző munkások <i>(Nem-szavazó)</i>	Falusi munkásnők <i>(Fidesz-szavazó)</i>	Fiatalszavazók <i>(Jobbik-szavazó)</i>	Dolgozó közep-generáció <i>(LMP-szavazó)</i>	Elszegényedő falusi alsó-középosztály <i>(Nem-szavazó)</i>		Feltörekvő fiatalok <i>(Nem-szavazó)</i>	Nagyvárosi pályakezdők <i>(Nem-szavazó)</i>	Radikális elit <i>(Jobbik-szavazó)</i>	Fiatalszavazók <i>(LMP-szavazó)</i>
Középkorúak					Vallásos falusi asszonyok <i>(Fidesz-szavazó)</i>	Apolitikus középosztály <i>(Rejtőzködő-bizonytalan)</i>	Elszegényedő középosztály <i>(Bizonytalan)</i>		Jómódú vidéki misejárók <i>(Fidesz-szavazó)</i>	Városi pragmatikus értelmiség <i>(Együtt-PM-szavazó)</i>
Idősek			Régi munkásosztály <i>(MSZP-szavazó)</i>	Városi kisnyugdíjasok <i>(MSZP-DK-szavazó)</i>			Az előző rendszer elitje <i>(MSZP-szavazó)</i>	Konzervatív középosztály <i>(Fidesz-szavazó)</i>	Vidéki elit <i>(Bizonytalan-rejtőzködő)</i>	Balliberális értelmiség <i>(DK-szavazó)</i>
	Falusi	Falusi	Városi	Fővárosi	Falusi	Városi	Városi	Fővárosi	Városi	Fővárosi

OVERVIEW OF VOTER GROUPS PRESENTED IN THE PHOTO ALBUM

	Deprived	Working class			Lower-middle class		Middle class		Upper-middle class	
Young	Indigent workers <i>(Non-voters)</i>	Rural working class women <i>(Fidesz voters)</i>	Young rural blue-collar workers <i>(Jobbik voters)</i>	Working middle generation <i>(LMP voters)</i>	Impoverished rural lower-middle class <i>(Non-voters)</i>		Emerging youth <i>(Non-voters)</i>	Urban career starters <i>(Non-voters)</i>	Radical elite <i>(Jobbik voters)</i>	Young urban white-collar workers <i>(LMP voters)</i>
Middle-aged					Religious rural women <i>(Fidesz voters)</i>	Apolitical middle class <i>(Undisclosed / undecided)</i>	Sliding middle class <i>(Undecided)</i>		Wealthy rural churchgoers <i>(Fidesz voters)</i>	Pragmatic urban intellectuals <i>(Együtt/PM voters)</i>
Elderly			Old proletariat <i>(MSZP voters)</i>	Urban low-income pensioners <i>(MSZP-DK voters)</i>			The Elite of the Previous Regime <i>(MSZP voters)</i>	Conservative middle class <i>(Fidesz voters)</i>	Rural elite <i>(Undecided / undisclosed)</i>	Left-liberal intelligence <i>(DK voters)</i>
	Village	Village	Urban	Capital	Village	Urban	Urban	Capital	Urban	Capital

A fotókról

Számos elképzelés, sztereotípa létezik arról, kik is egy-egy párt szavazói, milyen társadalmi csoportok állnak a Fidesz vagy az MSZP mögött, kik a nem-szavazók és kik az elkötelezett jobbkiosok. A fotóalbumot megalapozó kutatás révén pontos választ kaptunk ezekre a kérdésekre, de mivel semmilyen szöveg nem tudja annyira kézzelfoghatóan bemutatni a valóságot, mint egy fénykép, így a kutatás alapján Stiller Ákos fotóriporter kapott felkérést arra, hogy készítsen minden szavazói csoportról szociofotókat, kordokumentumokat.

Stiller Ákos 1982-ben született Budapesten. Autodidakta módon tanult meg fényképezni, 2007 óta a HVG fotóriportere. Összesen 17 díjat nyert a Magyar Sajtófotó Pályázaton. 2014-ben beválasztották a World Press Photo által szervezett Joop Swart Masterclass-ra. 2015-ben első díjat nyert a Pictures of The Year-en. Fotóriportjai eddig többek között a National Geographicban, a New York Timesban, a Spiegelben, és a Sternben jelentek meg.

A fotóriporter mind a 20 társadalmi csoportról részletes leírást kapott, melynek alapján elkezdte felkutatni, hogy ki is szimbolizálja majd a fotókon az adott szavazói réteget. A leírások – többek közt – tartalmazták az illető pártszimpátiáját, nemét, életkorát, lakhelytípusát és iskolázottságát. Ezek alapján találta meg Stiller Ákos a fotóalanyokat – hol saját ismeretségi körében, hol a pártok aktivista koordinátorai segítségével, hol véletlen találkozások során.

A következő oldalakon található képek, részben megerősítik majd a szavazókról létező sztereotípiáinkat, részben megdöntik azokat, de sok esetben csak simán magunkra vagy családtagjainkra fogunk ismerni egy-egy fotót megpillantva.

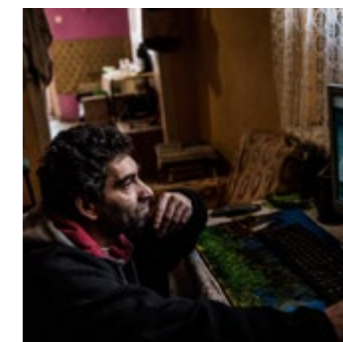
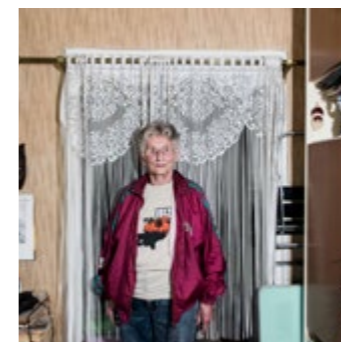
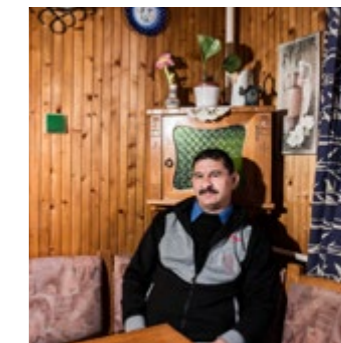
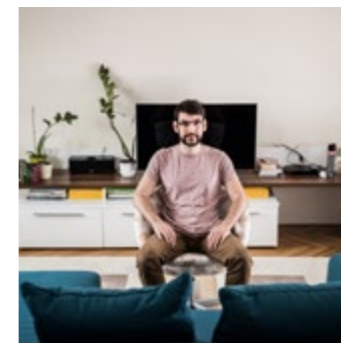
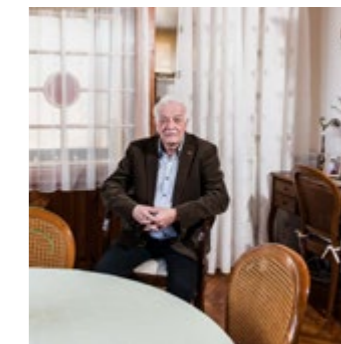
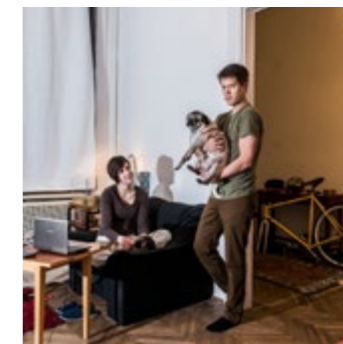
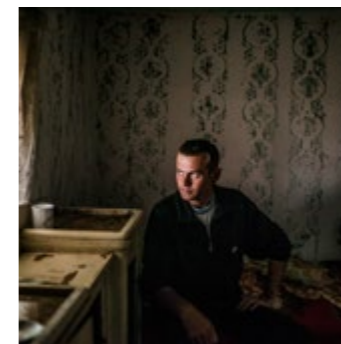
About the photos

There are many conceptions and stereotypes in the society about the voters of different parties. Hungarians have an assumption on who the supporters of Fidesz and MSZP are; who the non-voters or the committed Jobbik-fans are. Although, the research that serves as a basis for this photobook provides exact answers for these questions, no text can as clearly demonstrate reality as pictures do. That is the reason why photojournalist Ákos Stiller was asked to take social documentary photos of all voting groups based on the conducted opinion polls and researches.

Ákos Stiller was born in Budapest in 1982. He learnt photographing autodidactically, and he has been working as a photojournalist for HVG since 2007. He won altogether 17 awards on Hungarian Press Photo Contest. In 2014, he was selected into Joop Swart Masterclass organized by World Press Photo. In 2015, he won first prize on Pictures of the Year. His photo reports were published in National Geographic, New York Times, Spiegel and Stern among others.

Mr Stiller had received detailed descriptions about all 20 social groups which served as a basis for his search for subjects who could symbolize the given voting group. The subjects' party preference, gender, age, type of residence and level of education were included in the descriptions. Based on these factors, Ákos Stiller found the models for his photos – some of them in his own acquaintanceship, some through the activist coordinators of political parties and some he met by coincidence.

Pictures found on the following pages partly confirm our already existing stereotypes about voters, partly defeat them, but in many cases we will just recognize ourselves or our family members by looking at a certain photo.

Falusi munkáslányok

(FIDESZ - SZAVAZÓ)

A Fidesz-szimpatizáns csoportok közül a legnépesebb tömböt alkotják a falusi munkáslányok, ugyanakkor ők a legkevésbé elkötelezett Fidesz-szavazók. Inkább fiatalos csoport, amelyik falvakban, községekben lakik. Családi állapotukat tekintve alig találunk közöttük egyedülállókat, elsősorú többségük házas.

Iskolai végzettségüket tekintve döntően maximum középfokú végzettséggel, azaz érettségivel vagy szakmunkás bizonyítvánnyal rendelkeznek. Magukat a munkásosztállyal azonosítják. Az összes vizsgált csoport közül a falusi munkáslányok körében találunk a legnagyobb arányban szakképzetlen fizikai munkásokat, bolti eladókat, irodai dolgozókat.

Az átlagosnál alacsonyabb jövedelemmel rendelkeznek, de nem nélkülöznek. Leginkább a „nagyjából kijövök a jövedelmemből” kifejezés írja le a csoportot. Gyakran laknak falusi kockaházakban: egyharmaduk él jellemzően ilyen környezetben.

Kedvenc hobbiik a televíziónézés, az internetes közösségi oldalak és a számítógépes játékok használata. Aki olvas, az is leginkább a bulvár

(Blikk, Bors) és az ingyenes sajtótermékeket (Metropol, Szuperinfó) fogyasztja, viszont politikai nyomtatott újságokat gyakorlatilag egyáltalán nem vesznek a kezükbe. A televíziós csatornák közül az RTL Klub és a TV2 a kedvencük, de a Hír TV-t és a közszolgálati csatornákat is nézik. A kedvenc rádiójuk a Class FM. Összességében egy fiatalos, (alsó-) középosztálybeli, „otthonülő” szabadidő-eltöltési arculat látható a csoportnál.

A legnagyobb részük a maga módján vallásos, azaz hívők, de nem követik az egyházi tanításokat. Nagyon erős jobboldali önbesorolás jellemzi a csoportot. Az átlagnál konzervatívabb beállítottságúak, de semmiképpen sem erősen konzervatívok. Kifejezetten EU-szeptikus csoportról van szó.

A pártok közül nem meglepő módon a Fidesszel szimpatizálnak leginkább, az MSZP-t és a DK-t pedig a legellenszenvesebb pártoknak tartják.

Rural Working Class Women

(FIDESZ VOTERS)

The most numerous group of Alliance of Young Democrats (Fidesz) supporters is Rural Working Class Women, although they are also the least dedicated adherents of the ruling party. They are a mostly youthful group, who live in villages and small towns. We rarely find singles among them: the overwhelming majority of Rural Working Class Women are married.

In terms of their qualifications, they have generally completed secondary education; they have high school diplomas or vocational schooling. Of all the surveyed groups, we found Rural Working Class Women to have the largest number of unskilled blue-collar workers, shop assistants and office administrators.

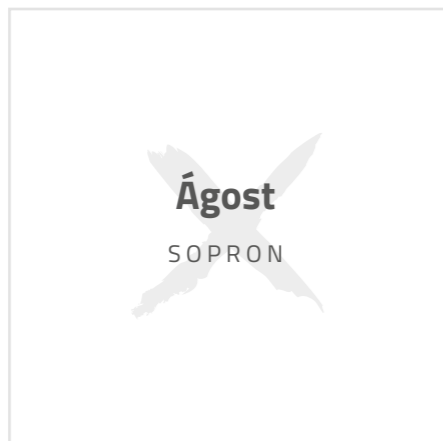
They earn less than the average wage, but they are not poor. »I get by with my wages« is the statement that best describes the group. A third of them live in the small houses typical of Hungarian village life.

Their preferred hobbies are watching TV, social media and video games. Those who read regularly consume mainly tabloid media and

free newspapers, but they largely refrain from consulting the political press. The TV channels they prefer are main commercial channels (RTL Klub and TV2), but they also watch the right-wing Hír TV and public service broadcasters. Their favourite radio station is Class FM music radio. Their leisure time is characterized by a youthful, (lower) middle class and urban profile.

Most of them are religious, although on their own terms; they are believers but they do not follow the teachings of the Church. They self-identify very strongly as right-wingers. They are more conservative than the average, but they are in no way staunch conservatives. This is a distinctly EU-sceptical group.

Unsurprisingly, they mostly sympathize with Fidesz and they dislike the Hungarian Socialist Party (MSZP) and the Democratic Coalition (DK).

Konzervatív középosztály

(FIDESZ - SZAVAZÓ)

Ebben a közepes méretű fideszes csoportban az átlagnál nagyobb arányban találunk férfiakat és idősebbeket, hatvan év felettieket. Főleg a fővárosban és a megyeszékhelyeken, tehát a nagyobb városokban élnek. Elsősorban házaspáros vagy már megözvegyült emberek tartoznak a csoportba.

Jellemzőjük a magas iskolai végzettség: többségük rendelkezik diplomával. Sokan dolgoznak vezető vagy értelmiségi munkakörben. Önbesorolásuk alapján erős középosztályi tudatról beszélhetünk esetükben.

Háztartásuk jövedelme és lakásuk értéke valamivel magasabb az átlagnál. Kisebb lakótelepeken, zöldövezetben vagy új családi házaspáros környezetben élnek.

A konzervatív középosztálynak a legjellemzőbb szabadidős tevékenysége – a legkedveltebb televízió nézés mellett – az újság- és a

könyvolvasás, valamint az étterembejárás. A komolyzenét az átlagnál jobban, az elektronikus és a mulatók irányzatokat annál kevésbé kedvelik. A csoport legkedveltebb nyomtatott sajtóterméke a Magyar Nemzet. A konzervatív középosztály az egyik legelkötelezettebb híve a közszolgálati televíziónak és rádióknak. Népszerű még körükben a Hír TV is. A legnagyobb arányban ők hallgatják a Lánchíd Rádió adásait.

A civil életben kiemelkedően aktívak, jelentős részük vesz részt egyházak vagy civil szervezetek tevékenységében. A csoport elsősorban többsége vallásosnak tartja magát, egyúttal az átlagnál jóval magasabb azok aránya, akik az egyház tanításait is szigorúan követik.

Kifejezetten politika-követő, jobboldali és konzervatív csoport ez, amelytől azonban távol áll minden típusú radikalizmus. Egyaránt érzékelik az előnyeit és hátrányait az Európai Uniónak. Minden kormánykritikus tüntetéstől, megmozdulástól idegenkednek.

Conservative Middle Class

(FIDESZ VOTERS)

This middle-sized group has a higher ratio of men and people over sixty years of age than average. They mostly live in Budapest and county seats. The group consists primarily of married or widowed individuals.

Normally, they are well-educated; most of them have degrees. Many of them work in leadership or intellectual positions. According to their self-characterization, this group has a strong middle-class identity.

Their household incomes and the values of their homes are somewhat higher than average. They live in smaller microdistricts, green areas or new residential homes.

The Conservative Middle Class's hobbies are – in addition to their preferred pastime of watching TV – reading newspapers and books, as well as going out to restaurants. They are more likely to be fond of classical music and less likely to enjoy electronic or contemporary

Hungarian folk music than average. The Conservative Middle Class is one of the most dedicated consumers of public television and radio programming. The right-wing Hír TV is also popular among them. They are the largest audience for the also right-wing Lánchíd Radio.

They are highly involved in civic life. A significant portion participates in religious or civic organizations. The overwhelming majority consider themselves to be religious and they are more likely to follow the teachings of the church than average.

They are explicitly interested in politics. This is a right-wing and conservative group, but they distance themselves from all forms of radicalism. They are aware of both the benefits and drawbacks of the European Union. They are unsympathetic towards all protests and activities critical of the Orbán government.

Jómódú vidéki misejárók

(FIDESZ - SZAVAZÓ)

Ezen kis létszámú fideszes csoport tagjai elsősorban férfiak, és jellemzően a 45 év feletti korosztályokat képviselik. A megyeszékhelyek és más vidéki városok egyaránt a tipikus lakhelyei a csoportnak. A jómódú vidéki misejárók közül szinte mindenki házas, esetleg élettársi kapcsolatban él együtt partnerével.

A csoport döntő többsége felsőfokú végzettséggel rendelkezik, az érettségiig pedig szinte mindegyikük eljutott. Jellemzően magas pozícióban dolgoznak. Jelentős többségük érzi magát egy meghatározott társadalmi csoporthoz tartozónak: erős felső-középosztályi osztálytudat jellemző rájuk.

Ez a választói csoport kiemelkedően magas jövedelemmel rendelkezik, és megtakarításokkal is jól állnak, jelentős részüknak bőségesen van félretett pénze. Lakókörnyezetük legjellemzőbb típusa az új családi házas környezet, kifejezetten drága ingatlanokban laknak.

Jellemző szabadidős tevékenységeik közé tartoznak a magaskultúra-fogyasztás különféle formái. A nyomtatott sajtótermékek közül a Magyar Nemzet és a Heti Válasz törzsközönségét egyértelműen ez a választói csoport adja. Elmondható, hogy gyakran és sokféle újságot

olvasnak, de a bulvárlapok ugyanakkor szinte egytől-egyig kimaradnak a csoport által rendszeresen átlapozott újságok közül.

A csoport tagjai vallási/egyházi szervezetek életében is aktívan részt vesznek. A különböző politizáló civil szervezetek közül leginkább a Civil Összefogás Fórummal (CÖF) szimpatizálnak, de a többi fideszes csoportnál nyitottabbak a szélsőjobbaldali csoportok iránt. Ez a csoport vallja magáról leginkább, hogy követi az egyház tanításait.

A csoporthoz tartozókat az átlagosnál nagyobb közéleti és politikai érdeklődés jellemzi. A baloldali-jobboldali skálán magukat egyértelműen jobboldaliként identifikálják, a liberális-konzervatív tengelyen pedig ez a csoport vallja magát a legerősebben konzervatívnak. A Fideszt ebben a csoportban kedvelik a leginkább, de a Jobbik sem elutasított párt számukra.

Személyesen is érzik az uniós csatlakozás előnyeit. Ugyanakkor egyetértenek azzal is, hogy az európai integrációval jelentősen csorbult az ország függetlensége. Az elmúlt évek tüntetési közül a kormány mellett kiálló Békemenettel ez a csoport rokonszenvez a leginkább.

Wealthy Rural Churchgoers

(FIDESZ VOTERS)

This small group of Fidesz supporters consists primarily of men, and its members are generally over 45 years of age. They are typically resident in county seats and other rural towns. Almost every Wealthy Rural Churchgoer is married or cohabits with a partner.

A decisive majority of the group have a university degree and almost all of them have completed secondary education. They typically work in high-level jobs. A considerable majority believes that they belong to a definite social group; they have a strong upper middle class identity.

This voter group has a high income and substantial savings. A significant portion have plenty of money set aside. Characteristically, they reside in new residential areas and they live in high-value properties.

Among their typical leisure activities is the enjoyment of various forms of high culture. In terms of print media, it is clear that they make up most of the audience of the right-wing Magyar Nemzet and Heti Válasz. It can be said that they read a diverse range of newspapers, but they almost entirely avoid tabloids.

The members of the group are also active in religious/church organizations. From among civic political organizations, they sympathize mostly with the pro-government astroturf group, the Civil Unity Forum (CÖF), but they are more open to far right movements than other groups of Fidesz supporters. This voting group claims to follow the teachings of the Church the most, and there are very few atheists or deists among them.

Members are more interested in public and, more specifically, political life than average. On the political spectrum, they identify with the right and they confess to being the most conservative. Of course Fidesz is the most popular party in this group, but Jobbik also finds support.

They personally feel the advantages of EU membership, but they also agree with the statement that Hungary's sovereignty was considerably weakened by European integration. In terms of political protests in recent years, this group is the most sympathetic to the pro-government Peace March movement.

Vallásos falusi asszonyok

(FIDESZ - SZAVAZÓ)

Ezt a kifejezetten népes csoportot többségében nők alkotják, jellemzően a 45 év feletti középkorúak tartoznak ide, de jelentős számban jelen vannak a (rokkant-) nyugdíjasok is. Lakóhelyüket a vidéki falusi környezet határozza meg leginkább. Többségük házas, de körükben kifejezetten magas az elvált vagy külön élők aránya is.

A vallásos falusi asszonyokra jellemző, hogy állami/önkormányzati alkalmazottak vagy szakképzetlen fizikai munkások. Nagyon erős osztálytudat jellemzi a csoportot: az alsó-középosztályhoz illetve részben a középosztályhoz sorolják magukat. Gazdag és sokrétű személyes kapcsolatrendszerrel rendelkeznek, a bolti eladók, a kisvállalkozók, az ápolók, az adminisztrátorok, a butikosok, a fodrászok és a postások a legjellemzőbb foglalkozások a baráti körükben.

Jövedelmi helyzetük nem túl kedvező. Bár nehezen jönnek ki a fizetésükből, de semmiképpen sem nélkülöznek. Ugyanakkor jelentős részüknek van villany, gáz, víz vagy csatorna díjhátraléka. Falusi kockaház, panel és társasház a jellemző lakókörnyezetük.

A vallásos falusi asszonyok szabadidejüket könyv- és újságolvasással töltik. Jellemző rájuk az olyan szabadidős tevékenység is, mint a befőzés, ugyanakkor kevesen interneteznek. A nyomtatott sajtótermékek közül a Szuperinfó, a Story és a Nők Lapja a legnépszerűbb a körükben. A TV csatornák közül a közmédia csatornáit kifejezetten szeretik, de lelkes követői a Hír TV-nek és az RTL Klubnak is. Általában jellemző rájuk a helyi sajtóból való tájékozódás is.

Kiemelkedően vallásos csoportot alkotnak, sokan kifejezetten az egyház tanításait követik, de ugyancsak gyakori a „magam módján vagyok vallásos” válasz is. A többi Fidesz-szimpatizáns csoporthoz hasonlóan őket is erős jobboldali, ugyanakkor valamivel gyengébb konzervatív identitás jellemzi. Magyarország európai uniós tagságát vegyesen ítélik meg, de semmiképpen sem EU-ellenesek.

Religious Rural Women

(FIDESZ VOTERS)

This large voting group is made up mostly of middle aged women, typically over 45 years of age. However, there is a significant number of retired women or women receiving disability pensions among them, too. They generally live in rural areas. Most of them are married, but many are divorced or separated.

Religious Rural Women are typically employed by the state or local government, but many are unskilled workers. They have strong class identities; they consider themselves lower middle class or middle class. They have rich and multifaceted personal networks; their friends include store clerks, small business owners, nurses, administrators, small shop owners, hairdressers and mail carriers.

Their financial situation is not particularly favourable. But though their wages are low, they are nonetheless not deprived. At the same time, they are often behind on their electricity, gas, water or waste bills. They live in village houses, microdistricts or blocks of flats.

Religious Rural Women spend their free time reading books and newspapers. They often engage in activities such as making preserves. Only few of them use the internet. Their press preferences are predominantly women’s magazines. They watch public TV, but they are enthusiastic viewers of the right-wing Hír TV and the popular RTL Klub, too. Characteristically, they also consume local media.

They are a uniquely religious group. Many of them follow the teachings of the Church, but a significant portion of them are »religious on their own terms«. Much like other Fidesz supporters, they have a strong right-wing identity, but their conservatism is somewhat tamer. Their perception of Hungary’s European Union membership is varied, but they do not oppose Hungary’s EU membership.

Fiatal vidéki melósok

(JOBBIK-SZAVAZÓ)

A jobbikos szavazók legjelentősebb csoportja fiatal vidéki melós. Jellemzően 30 és 44 év közöttiek, de az ennél is fiatalabb korosztályban is felülreprezentáltak. Nagyobb részük falvakban vagy kisebb városokban lakik. Igen magas körükben az egyedülállók, valamint az élettársi viszonyban élők, de nem házasok aránya.

Döntően középfokú végzettséggel rendelkeznek, azaz érettségizett vagy szakmunkásképzőt végzett fiatalok alkotják a csoportot. Relatívén sokan még most is tanulók. Főleg szakképzett fizikai munkásként dolgoznak, és nagy arányban sorolják magukat a munkásosztályhoz. Társadalmi beágyazottságuk, kapcsolatrendszerük nagyon gyenge.

Átlagjövedelmük alacsony, és kétharmaduk saját bevallása szerint is nehezen, vagy nagyon nehezen jön ki jövedelméből. Ingatlanjaik értéke a vizsgált csoportok közül az egyik legalacsonyabb, még a hatmillió forintot is alig éri el. Jellemzően falusi kockaházak, vidéki családi házas lakókörnyezetben élnek.

Kevesen rendelkeznek hobbival, ha mégis kikapcsolódnak, akkor a számítógépet használják vagy horgászni mennek. Ritkán olvasnak

könyvet vagy újságot. Zenei ízlésükben meghatározó a rock. Médiafogyasztásukra jellemző, hogy többségük egyetlen nyomtatott sajtóterméket sem olvas, a közösségi médiából azonban rendszeresen tájékozódnak.

Civil szervezetekben ritkán önkénteskednek, dolgoznak. Ha mégis tagjai valamilyen klubnak, akkor az „hagyományörző”, „hazafias” szervezet. Ők a Magyar Gárda és a Hatvannégy Vármegye Mozgalom legfőbb szimpatizánsai. Jelentős részük ateista, de még az, aki vallásos, sem jár templomba.

A Fidesz-szavazókhöz hasonlóan erős jobboldali önbesorolás jellemző a fiatal vidéki melósokra, de nem karakteresen konzervatívak. Ugyanakkor kiugróan radikálisnak tekinthetők. Ez a csoport tartja legnagyobb arányban elfogadhatónak a diktatúrát a demokráciával szemben. Az Európai Unióról alapvetően negatív véleménnyel vannak. A devizahitelekkel kapcsolatos tüntetések, a Trianonhoz kötődő megemlékezések, valamint a Magyar Gárda akciói ebben a választói csoportban élvezik a legnagyobb rokonszenvet.

Young Rural Blue-Collar Workers

(JOBBIK VOTERS)

The largest sample of Jobbik supporters are Young Rural Blue-Collar Workers. They tend to be between the ages of 30 and 44, but they are also overrepresented in younger age groups. Most of them live in villages or towns. The number of singles or of those cohabiting but unmarried is very high among them.

They are most likely to have secondary education; that is to say, they have high school diplomas or vocational training. A relatively large portion are still students. Their social integration and personal networks are particularly weak.

Their average wage is low. Two-thirds of them say that the amount they earn puts them in a difficult or very difficult financial situation. The value of any real estate they might own is among the lowest of all groups surveyed, often under 6 million HUF. They typically live in village homes or rural residential areas.

Few of them have hobbies, and these tend to revolve around the computer or fishing. They rarely read books or newspapers. Their

taste in music is dominated by rock. The majority of this group do not read the printed press at all, but they are likely to be informed by social media.

Their participation in civic organizations is minimal. If they do participate in clubs, these tend to be »patriotic« and aimed at preserving »Hungarian traditions«. They are the main sympathizers of the extreme right Hungarian Guard and the Sixty-Four Counties Youth Movement. They are generally atheists, but even religious members of the group are unlikely to be churchgoers.

Like the followers of Fidesz, they, too, tend to identify strongly as right-wingers, but they are not characteristically conservative. At the same time, they can be viewed as exceptionally radical. This group is most likely to view dictatorship as acceptable vis-à-vis democracy. Their opinion of the European Union is generally negative. Protests against banks, Trianon remembrance ceremonies and demonstrations of the Hungarian Guard are most popular among Young Rural Blue-Collar Workers.

A radikális elit

(JOBBIK-SZAVAZÓ)

A másik jobbikos csoporttal szemben a szélsőjobboldallal szimpatizálók egy jellegzetes, de jóval kisebb közösségét alkotja a radikális elit. Ez az egyik „legférfiasabb” választói csoport, jelentősen nagyobb köztük a férfiak aránya, mint a nőké. A legfiatalabbak és a legidősebbek egyaránt megtalálhatóak a radikális elitben, és jellemzően megyeszékhelyeken és vidéki városokban élnek tagjaik.

Általában magasan iskolázottak, kiemelkedő a diplomások aránya. Egynegyedük jelenleg is tanul. Sok közöttük a vezető beosztásban dolgozó, és jelentős arányban tevékenykednek a szolgáltatóiparban. Kétharmaduk a középosztályba, további egyötödük a felső-középosztályba tartozónak tartja magát. Személyes kapcsolati hálójuk kiterjedt, a társadalmi elit szereplőit jól ismerik.

Háztartásuk jövedelme az egyik legmagasabb, sokan és sokat tudnak félretenni. Egytől-egyig lakástulajdonosok, leginkább az újjépítésű családi ház, társasház, emeletes vidéki ház jellemzi a lakókörnyezetüket.

A csoport szabadidős tevékenységében fontos szerepet tölt be a magaskultúra-fogyasztás. Étterembe, múzeumba, kiállításokra, illetve

komolyzenei koncertekre igen gyakran járnak. Zenei ízlésüket a rock és a komolyzene iránti rajongás jellemzi. A nyomtatott sajtótermékek közül ők a Magyar Nemzet egyik legaktívabb olvasói. A szintén jobboldali – számukra feltehetően túlságosan mérsékelt - Heti Választ azonban egyáltalán nem forgatják. Az internetes híroldalak közül ők olvassák az egyik legnagyobb arányban a Kurucinfót.

Civil szervezetek tevékenységében sokuk vesz rész, de jelentős számban párttagok/pártaktivisták is. Legnagyobb „ellenségük” a Társaság a Szabadságjogokért (TASZ), ugyanakkor a Civil Összefogás Fórum (CÖF) sem szimpatikus számukra. Az összes csoport közül ez a legkevésbé vallásos. Az egyház tanításait szigorúan követő hívő szinte nem is létezik ebben a választói csoportban.

Kifejezetten sokan gondolják közülük, hogy bizonyos körülmények között jobb a diktatúra, mint a többpártrendszer. Erősen jobboldalinak és enyhén konzervatívnak tekintik magukat, emellett ők alkotják a legradikálisabb választói csoportot az összes közül. A másik jobbikos csoportnál elfogadóbbak azonban a Fidesszel szemben. A csoport tagjainak elsöprő többsége Magyarország európai uniós tagságának csak a hátrányait látja.

The Radical Elite

(JOBBIK VOTERS)

In addition to the previous, more populous category of Jobbik supporters, the Radical Elite is the other characteristic, albeit much smaller, community that adheres to the views of the radical party. This is one of the most male-dominated electoral groups; the proportion of men is much higher here than that of women. The youngest and oldest demographics can both be found in the Radical Elite. They generally live in county seats and rural towns.

They tend to be highly educated; the number of those with a university degree is exceptionally high. A quarter of them are still students. Many of them are employed in leadership positions and a large number of them work in the service industry. Two-thirds of them classify themselves as middle class, and an additional fifth say they are upper middle class. Their personal networks are extensive and they are very familiar with the social elite.

Their household incomes are among the highest. Many of them are able to save a considerable amount of money. All of them own their own homes, which tend to be new residential homes, apartments or rural two-story houses.

High culture makes up an important part of their social leisure activities. They often go to restaurants, museums, exhibitions and

classical concerts. Their musical tastes are dominated by the rock and classical genres. They are one of the most enthusiastic audiences of the right-wing Magyar Nemzet, but they do not read the conservative Heti Válasz, which they probably consider to be too moderate. With regard to internet news sites, they are one of the largest groups of visitors to the far right Kurucinfo.

Many of them participate in civic life, but they are also often members of or activists for parties. Their »arch enemy« is the human rights watchdog Hungarian Civil Liberties Union (TASZ), but they also harbour unfavourable views of the pro-government fake NGO, the CÖF. Out of all the voting groups, this is the least religious. Almost none of them follow the teachings of the Church.

A very high number of them believe that, under certain circumstances, dictatorship is better than multiparty democracy. They identify as ardently right-wing and mildly conservative. They are also the most radical surveyed group, although they are more accepting of Fidesz than the other group of Jobbik enthusiasts. The overwhelming majority of the group only sees disadvantages in accession to the European Union.

Városi kisnyugdíjasok

(MSZP-DK-SZAVAZÓ)

Ebben a viszonylag népes csoportban magas a nők és főleg a nyugdíjas korúak részaránya. Jellemzően Budapesten és nem-megyeszékhelyként funkcionáló nagyvárosokban élnek. Családi állapotuk szerint főként házások, de kiemelkedő az özvegyek illetve az elváltak aránya is.

Alacsonyan iskolázott csoportról van szó, ahol jelentős az alapfokú végzettségűek aránya. Erős osztálytudat jellemzi őket: munkásosztálybeli, esetenként pedig alsó-középosztálybeli besorolás.

Jövedelmi helyzetük az átlagosnál rosszabb, a kifejezetten alacsony jövedelmű választói csoportok közé tartoznak. A városi kisnyugdíjasok háromnegyede nehezen vagy nagyon nehezen él meg a jövedelméből. Legjellemzőbb lakókörnyezetük a régi, rosszabb állapotú panelházban található lakás, esetleg városi szegénynegyed.

Szabadidejükben gyakorlatilag mindannyian néznek televíziót, de újságolvasással is gyakran töltik idejüket. Civil szervezetek

tevékenységében mindössze töredékük vesz részt, egyedül a szakszervezeti tagok és párttagok aránya kiemelkedő. A csoport többsége nem vallásos, aki igen, az sem követi az egyházi tanításokat.

A bulvárlapok közül több is erősen felülreprezentált náluk: a Blikket és a Borsot olvassák. A baloldali és liberális politikai lapokat is sokan forgatják: a HVG-t, a Népszabadságot és a 168 Órát is kiemelkedő arányban vásárolják. A televíziós csatornák közül ebben a csoportban nézik legnagyobb arányban az ATV-t.

Kiemelkedő közéleti és politikai érdeklődés jellemzi őket. Ideológiai azonosulásukat a nagyon erős baloldaliság és a liberalizmus határozza meg. A Demokratikus Koalíció a legszimpatikusabb párt számukra, de hasonló mértékben az MSZP-t és az Együtt/PM-et is rokonszenvesnek tartják. Kifejezetten Európa-párti csoportról beszélhetünk.

Urban Low-Income Pensioners

(MSZP AND DK VOTERS)

This relatively populous group includes high numbers of women and retirement-age people. In addition to Budapest, they generally live in towns that are not county seats. They are usually married, but many of them are widowed or divorced.

This is a group with minimal education. Many of them have only basic schooling. They have strong class identities; they consider themselves to be working or lower middle class citizens.

Their financial situation is worse than average and they are among the low-income electoral groups. Three-quarters of Urban Low-Income Pensioners say their subpar incomes make life difficult or very difficult for them. They live in old microdistrict flats in poor condition or urban slums.

In their free time, almost all of them watch television, but they often read newspapers as well. Just a small minority participate in civic

organizations; only their memberships of parties and trade unions are remarkable. The majority are not religious and those who are tend to ignore the teachings of the Church.

Tabloid newspapers, specifically Blikk and Bors, are very popular with this group. Many of them read the left-wing/liberal political press, namely HVG, Népszabadság and 168 Óra. This demographic contains the highest number of the left-wing/liberal ATV channel viewers.

Urban Low-Income Pensioners are characterized by an exceptional interest in public and political life. Their ideological identities are defined by very strong leftism and liberalism. The party they sympathize with the most is the Democratic Coalition, but they are also very warm towards MSZP and Együtt/PM. This is a very pro-European group.

Régi munkásosztály

(MSZP-SZAVAZÓ)

A régi munkásosztály nagymértékben hasonlít a másik baloldali csoportra, a városi kisnyugdíjasokra, de vidéki lakóhelyük és valamivel iskolázottabb családi hátterük miatt mégis külön jellemezzük őket. Ezen eltérésekből adódóan inkább az MSZP-re és kevésbé a Demokratikus Koalícióra szavaznak. A csoport dominánsan 60 évnél idősebb emberekből, elsősorban férfiakkól áll, akik kisebb városokban, esetleg megyeszékhelyen laknak. Szinte mindenki házasságban vagy élettársi viszonyban él.

Legtöbbjük érettségivel vagy szakmunkás képzettséggel rendelkezik. Megosztott a csoport aktivitás tekintetében: felük még dolgozik, másik felük már (rokkant)nyugdíjas. Az alsó-középosztályba vagy a munkásosztályba tartozónak tartják magukat. A csoport a nem túlságosan magas iskolázottsága és rossz anyagi helyzete ellenére is igen kiterjedt kapcsolati rendszerrel rendelkezik.

A régi munkásosztály tagjai nehezen vagy nagyon nehezen jönnek ki jövedelmükből/nyugdíjukból. Ugyanígy a megtakarításaik is elenyészőek. A lakáshelyzetük nem jó, de nem is a legreménytelenebb: többségük átlagos értékű panellakásban vagy falusi kockaházban lakik.

Időeltöltés szempontjából egy kevésbé aktív csoportról beszélhetünk, amelyik kevés hobbiival rendelkezik. A kertészkedés és barkácsolás jellemző rájuk. A csoport újságokat ritkán vesz a kezébe, ha igen, akkor elsősorban a Borsot, a Metropolt és a Nemzeti Sportot. Televízióban elsősorban ATV és Viasat3 pártiak, rádiócsatornák közül pedig a Kossuth és a Petőfi Rádiót hallgatják.

Egynegyedük valamilyen helyi civil szervezetben tevékenykedik, ráadásul a párttagok száma tekintetében igen kiemelkedő ez a csoport. Az egyház tanításait szigorúan nem követi senki, sőt a többség nem vallásos egyáltalán.

A politika és a közélet iránt viszonylag nagy érdeklődést mutatnak a csoport tagjai. A magyar demokrácia helyzetével végletekig elégedetlenek, de sokuk általában a demokrácia helyett diktatúrát is el tudna képzelni. Értékrendjét tekintve ez a legbalosabb csoport. A legszimpatikusabb párt számukra az MSZP, de nem ódzkodnak a DK-tól és az Együtt/PM-től sem.

Old Proletariat

(MSZP VOTERS)

Although the Old Proletariat is very similar to Urban Low-Income Pensioners, we chose to discuss them separately because of their rural residencies and somewhat more educated family backgrounds. Because of these differences, they are more likely to vote MSZP instead of Democratic Coalition. The group is predominantly made up of people over 60 years of age and men. They live in towns and county seats. Almost all of them are married or cohabiting.

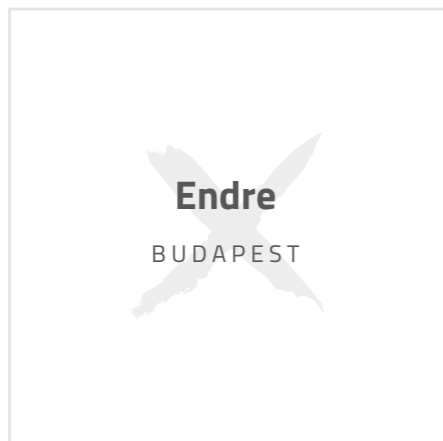
Most of them have high school diplomas or vocational qualifications. They are divided in terms of group activity; half of them are still working, while the other half are either retirees or disability pensioners. In spite of low levels of education and unfavourable financial situations, group members have extensive personal networks.

Members of the Old Proletariat have difficulty or extreme difficulty making ends meet. Accordingly, their savings are minimal. Their housing situation is not good either, but they are also not among the most hopeless. The majority live in average-value microdistrict apartments or rural homes.

When it comes to leisure, this group is not very active and has few hobbies. Gardening and DIY are typical pastimes. The group rarely picks up a newspaper, and if they decide to do so, it will most likely be a tabloid or the National Sport daily. They favour the left-wing/liberal ATV and the commercial Viasat3 for television and listen to the public Kossuth and Petőfi radio stations.

A quarter of them participate in local civic organizations and they have a high number of party members. Most of them are not religious at all.

They are extremely dissatisfied with the current situation of Hungarian democracy, but many of them could also imagine living in a dictatorship instead. In terms of values, this is the most left-wing group. Their preferred party is the Hungarian Socialist Party (MSZP), but they are not estranged from Democratic Coalition (DK) or Együtt/PM either.

Balliberális értelmiség

(DK-MSZP-SZAVAZÓ)

A baloldali-szimpatizánsok ezen tömbje a többihez képest sokkal kisebb méretű. Alapvetően budapesti idősebb férfiak alkotják: közel kétharmaduk hatvan év feletti. Főleg házasságban élnek, esetleg özvegyek vagy elváltak.

Magasan iskolázottak, kiemelkedően magas a diplomával rendelkezők aránya a körükben. Ugyancsak jelentős a (korábban) vezető pozíciót betöltők aránya. Az átlagnál nagyobb osztálytudat jellemzi a csoportjukat: főleg a középosztályi léttel tudnak azonosulni, de egyaránt gyakori az alsó- és felső középosztálybeli önbesorolás.

Háztartásuk a legmagasabb jövedelmű csoportok közé tartozik, sokuk tud félretenni a fizetéséből, megtakarításaik összege pedig kiugróan magas. Lakásuk téglalapítású társasház vagy családi házas környéken áll, de sokan élnek polgári lakásban vagy villában.

Szívesen járnak vásárolgatni és étterembe, szeretnek baráti összejöveteleket is tartani a lakásukon. A csoport szabadidős tevékenységét átlag feletti újság- és könyv olvasás jellemzi. Kedvenc

lapjaik a Népszabadság, a HVG, a 168 Óra, a Magyar Narancs és a Figyelő. A televíziócsatornák közül ők adják az ATV nézőinek legnépesebb közönségét. A Klubrádió és a Juventus hallgatóinak fontos csoportját szintén ők alkotják.

A balliberális értelmiség körében alig találunk vallásos embert, sőt itt a legmagasabb a kifejezetten vallásellenesek aránya.

Erős baloldali és liberális értékorientáció, valamint a radikalizmus elutasítása jellemzi őket. A Demokratikus Koalícióval nagyon erősen szimpatizálnak, de az összes többi baloldali párt is szimpatikus számukra. Az Együtt/PM-et kifejezetten rokonszenvesnek tartják, de elfogadható számukra az MSZP, és – jóval kisebb mértékben – még az LMP is.

A végsőkig elkötelezettek a demokrácia mellett, és a leueurópapártibb csoportról van szó, Magyarország európai uniós tagságának csak az előnyeit látják.

The Left-Liberal Intelligentsia

(DK AND MSZP VOTERS)

In comparison with other sympathizers of the left, this bloc is much smaller. The group is generally made up of elderly men from Budapest. Two-thirds of them are over 60. They are mostly married, widowers or divorced.

They are highly educated and include an exceptionally high number of university graduates. Many of them are (or used to be) in leadership positions. They have a stronger than average sense of class identity; they consider themselves to be middle class, but many identify with the lower or upper middle classes as well.

Their households are among those with the highest incomes. Many of them are able to save and their savings are unusually high. They live in brick apartment buildings or residential areas, but many of them have larger apartments or villas.

They enjoy shopping and eating at restaurants, and they like to host friends in their homes. Compared with other groups, their social leisure time is more likely to be characterized by reading newspapers and books. Their favourite newspapers are the liberal and left-wing ones,

namely Népszabadság, HVG, 168 Óra, Magyar Narancs and Figyelő. They are the most overrepresented group among left-wing/liberal ATV viewers. They provide the most populous audience for the left-wing Klubradio and Juventus music radio.

Among the Left-Liberal Intelligentsia, we can barely find adherents of religion. This is where the highest number of explicitly antireligious people are to be found.

Their values are strongly oriented towards left-wing and liberal ideas and they are characterized by moderation. They are steadfast supporters of the Democratic Coalition, but they also appreciate all other left-wing parties. Of these, they sympathize especially with Együtt/PM, but they also find the Hungarian Socialist Party (MSZP) to be acceptable. Albeit to a much smaller degree, they also agree with Politics Can Be Different (LMP).

They are diehard supporters of democracy and the most pro-European group. They see only advantages from Hungary's EU membership.

Az előző rendszer elitje

(MSZP-SZAVAZÓ)

Az előző rendszer elitje több szempontból nagy hasonlóságokat mutat egy másik baloldali csoporttal, a balliberális értelmiségiekkel. A különbségek legfontosabb tényezője az alábbiakban ismertetésre kerülő szavazói csoport vidéki lakóhelyéből adódik. Az előző rendszer elitje dominánsan férfiakból áll, és a hatvan év feletti korosztályban van felülreprezentálva.

Az előző rendszer elitje kifejezetten magasan iskolázott, az átlagot jóval meghaladó mértékben találunk diplomásokat és érettségivel rendelkező személyeket köztük. Igen erős középosztálybeli, sőt felső-középosztálybeli tudatuk van. Kiterjedt, „elitista” kapcsolati háló jellemzi a csoport tagjait, elsősorban diplomás emberekkel ápolnak jó kapcsolatot (üggyvédekkel, mérnökökkel, vállalat igazgatókkal).

Jövedelmük átlag feletti, de nem kiemelkedően magas. Ennek megfelelően bár a többség elégedett a bevételével, de egy jelentős részük kifejezetten nehezen jön ki a nyugdíjából/fizetéséből. Ugyanakkor mind arányában, mind összegében átlagon felüli a csoport megtakarítási szintje. A legjellemzőbb lakókörnyezetük a panel, de sokan laknak társasházban és polgári lakásban is.

A televíziónézés, az újságolvasás és a könyvolvasás a legfontosabb időeltöltése ennek a csoportnak. Ezen felül a kifejezetten szabadtéri hobbik, mint a kertészkedés és a horgászás is szerepel a kedvenceik között. Ugyanakkor az internetes közösségi oldalakat a többség kerüli. Az olyan ingyenes lapokon túl, mint a Metropol vagy a Szuperinfó, szeretik a Nők Lapját, a Borsot, de természetesen a baloldali/liberális sajtótermékeket is: a Népszabadságot, a 168 Órát és a HVG-t. A televíziós csatornák közül a „baloldaliaknak kötelező” ATV-n túl az RTL Klubot nézik (de a TV2-t kevésbé).

A csoport – ellentétben a baloldali elit másik felével – részben igen vallásos. A megkérdezettek többsége követ valamilyen vallást, többen kifejezetten betartják az egyházi előírásokat.

Erőteljesen baloldali, liberális és mérsékelt a csoport – ezekkel az értékekkel lényegében teljesen tudnak azonosulni. A legszimpatikusabb párt számukra az MSZP, ugyanakkor a Demokratikus Koalíciónál még az Együtt/PM, sőt az LMP is népszerűbb a körükben. Magyarország európai uniós tagságának alapvetően az előnyeit látják, de semmiképpen sem annyira kritika nélküli módon, mint a balliberális elit.

The Elite of the Previous Regime

(MSZP VOTERS)

The Elite of the Previous Regime is in many ways similar to the Left-Liberal Intelligentsia. The main difference is the former group’s rural residence. The category is made up predominantly of men and it is overrepresented among those over 60.

The Elite of the Previous Regime is highly educated and they are much more likely to have university degrees than average. They identify strongly with the middle and upper middle classes. Their personal networks are »elitist«. They are primarily on good terms with university graduates such as lawyers, engineers and directors.

Their income is higher than average, but it is not exceptional. Accordingly, although the majority are happy with their incomes, a significant portion struggle to get by with their pensions. At the same time, the group’s savings are higher than average, both proportionally and quantitatively. For them, the most typical housing arrangements are microdistrict flats, but many of them live in apartment buildings or large apartments.

Watching TV and reading books and newspapers are the most important pastime for this demographic. They also like open air

hobbies, such as gardening and fishing, but they avoid social media. In addition to free newspapers, they like women’s magazines and tabloids. Naturally, they also consume liberal/left-leaning media products such as Népszabadság, 168 Óra and HVG. In addition to the »mandatory« ATV television channel, they also watch the commercial TV channel RTL Klub (while the other leading commercial TV channel, TV2 is less popular).

The group, in contrast to the other part of the left-wing elite, is very religious. Most of those surveyed practice one religion or another, and many of them are strict adherents of the rules of the Church.

They are a very left-wing, liberal and moderate group; they can identify almost completely with these values. Their favoured party is MSZP, but the Democratic Coalition, Együtt/PM and even LMP are also popular. They view the European Union favourably but not as unequivocally as the Left-Liberal Intelligentsia.

Városi pragmatikus értelmiség

(EGYÜTT/PM-SZAVAZÓ)

Az Együtt/PM-szavazók ezen kisméretű csoportját alapvetően nők alkotják, és meghatározó többségük 45 év feletti középkorú. Az egyik legvárosiasabb szavazói réteg ez.

Abszolút többségük diplomával rendelkezik, az érettséginél alacsonyabb végzettségűek aránya pedig elenyésző. Sokuk dolgozik az állami szférában, tipikusan irodai munkakörben, valamint más, értelmiségi állásban. Túlnyomó többségben a középosztállyal azonosulnak, de felső-középosztálybelinek is sokan tartják magukat.

Jövedelmi szintjük kifejezetten magas, ezért nem is meglepő, hogy vannak megtakarításaik, a félretett pénzük összege pedig sokszorosa a magyar átlagnak. Az újjépítésű családi házas környezet, a felújított panel és a polgári lakás a tipikus lakóhelyük.

A városi pragmatikus értelmiség kikapcsolódási szokásaira jellemző a rendszeres újság- és könyvolvasás, valamint az internetezés. Az

aktív kikapcsolódást is kedvelik: magas közöttük a rendszeresen sportolók aránya. A közéleti újságok közül kizárólag a baloldali/liberális nyomtatott médiumokat vásárolják, azt viszont kiemelkedően sokan. A Magyar Narancs, a Népszabadság, a HVG, a 168 Óra és a Figyelő a kedvenceik.

A civil szervezetek munkájában átlagos mértékben vesznek részt. Amikor igen, akkor szakmai érdekvédelmi szervezetek, környezetvédelemmel foglalkozó szervezetek munkájához járulnak hozzá. A kifejezetten nem vallásosak aránya kiemelkedően magas ebben a választói csoportban.

Ideológiai önbesorolásuk szerint baloldaliak és liberálisok, emellett pedig a legkevésbé radikálisak. Kétség kívül az Együtt/PM a legszimpatikusabb párt számukra, de a baloldal többi pártját is kedvelik, sorrendben a Demokratikus Koalíciót, az MSZP-t, de még az LMP-t is. Kifejezetten Európa-pártiak.

Pragmatic Urban Intellectuals

(EGYÜTT/PM VOTERS)

This small group of Együtt/PM supporters consists mostly of women. They are predominantly middle aged and over 45. This is one of the most urban categories.

An absolute majority have university diplomas; those without a high school diploma are a negligible segment. Many of them work in the public sector and typically in office-related or other white-collar positions. They overwhelmingly assert that they are middle class, but many identify as upper middle class.

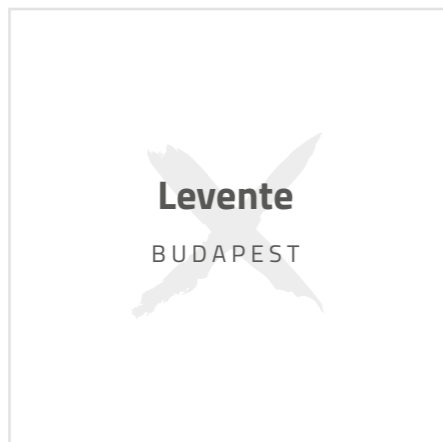
Their income level is especially high, so it is unsurprising that they have savings that are multiples of the Hungarian median. They are typically housed in newly-built residential areas, renovated microdistrict flats and larger apartments.

In their free time, the Pragmatic Urban Intellectuals read newspapers and books and surf the internet. They also like being active; a high

percentage of them do sports regularly. They exclusively purchase liberal/left-leaning media products such as Magyar Narancs, Népszabadság, HVG, 168 Óra and Figyelő, and they do so in high numbers.

Their participation in civic organizations is average. When they do partake in these, they are members of trade unions or environmental protection groups. The number of explicit atheists is particularly high in this category.

They self-identify as left-wing and moderately liberal, and they are the least likely to be radicals. They definitely prefer Együtt/PM the most. They also support other parties on the left, in the following order: Democratic Coalition, MSZP and even LMP. They are indubitably pro-European.

Dolgozó középgeneráció

(LMP-SZAVAZÓ)

Az LMP-s szavazók kevesebb mint felét adja ez a kisméretű csoport. Jellemzőjük, hogy inkább férfiak tartoznak a csoporthoz és kiemelkedően magas a 30 és 44 év közötti szavazók aránya. Budapesten vagy a megyeszékhelyeken élnek. Nagy arányban találunk közöttük egyedülállókat, de a legjellemzőbb státusuk, hogy együtt élnek valakivel, de nem házasok.

A csoportban igen magas a még nem dolgozó tanulók aránya. Akik már a munkaerőpiacon vannak, azok sem rendelkeznek magas végzettséggel. Túlnyomó többségük a privátszektorban tevékenykedik, legnagyobb részük a szolgáltató iparban, például bolti eladóként, fodrászként, pincérként. Elsősorban munkásosztálybelinek tekintik magukat.

Jövedelmük jobb az átlagosnál, többségük ugyanakkor saját bevallása szerint nehezen jön ki a fizetéséből. Ennek oka lehet, hogy sokuk az ország legdrágább városában, Budapesten él. A lakótelep a legjellemzőbb lakókörnyezet számukra, a csoport tagjainak többsége ilyen környéken lakik.

Szabadidejük eltöltését a beltéri hobbik dominálják. Sokukra a televíziónézés a legjellemzőbb, újságot és könyvet azonban messze

ők olvasnak a legkisebb arányban. Közösségi oldalak látogatásával azonban többen töltik idejüket. Ebben a választói csoportban játszanak a legtöbben számítógépes vagy videó játékokkal, szívesen járnak kocsnába, kávézóba vagy szórakozóhelyekre is. Nagyon szeretnek sportolni. Vallásosabbak az átlagnál, de csak a maguk módján, azaz az egyház tanításait nem követik.

Az átlagnál jóval kevesebb féle sajtóterméket fogyasztanak. Nyomatott sajtót csak akkor vesznek kezükbe, ha az ingyenes (Metropol, Helyi Téma). Az internetes hírportálok és kommunikációs eszközök használatában az élen járnak. Ők az egyik legaktívabb facebookozók, a Twittert pedig toronymagasan ez a réteg használja a legtöbbet.

A Fidesz- és Jobbik-szavazók után ők vallják magukat leginkább jobboldalinak, és a liberális-konzervatív skálán is inkább a konzervatívok felé húznak. Az LMP-t tartják a legszimpatikusabb pártnak, de a Fideszt sem utasítják el. Leginkább a Jobbikot és a DK-t tartják antipatikusnak. Több mint egynegyedük szerint a diktatúra bizonyos körülmények között jobb a demokráciánál. Megosztottak az Európai Unió előnyei és hátrányai tekintetében, de inkább szkeptikusak, mint EU-pártiak.

The Working Middle Generation

(LMP VOTERS)

This small group makes up less than half of the Hungarian green party, LMP's voters. The majority are male, and they are generally between 30 and 44 years of age. They live in Budapest or county seats. They have a high proportion of singles, but most of them cohabit without being married.

Compared with the rest of the population, this group has twice as many current students. Those of them who are on the labour market, however, lack university qualifications. An overwhelming majority work in the private sector, more specifically in the service industry. They are store clerks, hairdressers and waiters. They mainly regard themselves as working class.

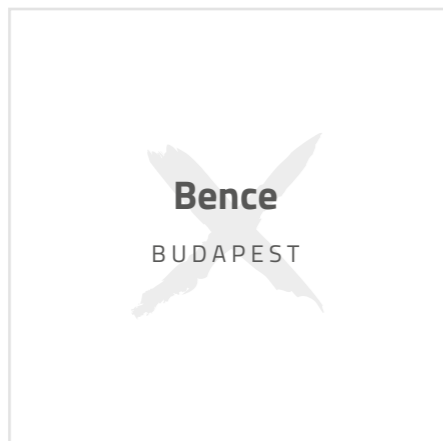
Their wages are higher than average, although many of them say their budgets are tight. A possible reason for this is that they live in Budapest, where expenses are more significant. A majority of the group live in microdistricts.

Their free time is dominated by indoor hobbies. Watching TV is a characteristic pastime and they tend to read the least. Many of them,

however, use social media. This group plays the most video games, and they like going out to pubs, cafes or clubs. They are fond of sports. They are more religious than average but on their own terms. They usually do not follow the teachings of the Church.

They consume fewer media products than usual. They only read the printed press if it is free (Metropol, Helyi Téma). But they are the most active users of Facebook and, by far, Twitter.

After Fidesz and Jobbik supporters, they consider themselves to be the most right-wing and they likely see themselves as conservatives. They find LMP to be the most agreeable party, but they do not reject Fidesz either. They dislike Jobbik and DK the most. More than a quarter of them say that under certain conditions dictatorship is better than democracy. They are divided concerning the benefits and disadvantages of EU membership, but they are more sceptical than optimistic about the EU.

Fiatal városi fehérgallérosok

(LMP-SZAVAZÓ)

Az LMP-szavazók nagyobbik részét ez a csoport alkotja. Kormegoszlásuk alapján főleg fiatal és középkorú generációkból áll. Legnagyobb részük Budapesten és megyeszékhelyeken lakik.

A fiatal városi fehérgallérosok kiemelkedően magasan képzett választói csoportot alkotnak, nagyon jelentős arányban rendelkeznek felsőfokú végzettséggel. Legjellemzőbben értelmiségi állásban dolgoznak, de sok közöttük a vezető beosztású és az irodai alkalmazott is. A középosztállyal és a felső-középosztállyal azonosítják magukat.

A fiatal városi fehérgallérosok kifejezetten jó anyagi körülmények között élnek: magas jövedelemmel rendelkeznek, sokuknak van megtakarítása, melynek összege is jelentős. Jellemzően családi ház, villa vagy emeletes vidéki ház található a lakókörnyezetükben.

Szabadidős tevékenységeiket a magaskultúra fogyasztása valamint a tömegkultúra elutasítása jellemzi. Szívesen járnak étterembe, múzeumba, kiállításokra, vagy éppen színházba. Az internetet minden második ide tartozó használja szabadideje eltöltésére. A Magyar Narancsot, a HVG-t és a Figyelőt olvassák. Kedvenc rádióállomásuk a Petőfi Rádió.

A civil szervezeti életben magasan ez a legaktívabb csoport. Lényegében minden civil szervezeti tevékenységben felül vannak reprezentálva az oktatási csoportoktól a szociális gondozást nyújtó szervezetekig. Kétharmaduk nem vallásos, aki azonban az, ő követi az egyházi tanításokat.

Ez a csoport a politikai ügyeket átlagon felüli érdeklődéssel figyeli. Nagyon elkötelezettek a demokrácia intézménye mellett, mindössze töredékük tartja bizonyos esetekben jobbnak a diktatúrát, mint a demokráciát. Ideológiai önbesorolásuk során az átlagtól inkább balra helyezkednek el, és inkább liberálisnak vallják magukat, mint konzervatívnak. A pártok közül az LMP-vel szimpatizálnak leginkább, míg a jobboldali pártokkal a legkevésbé. Az Együtt/PM se nem pozitív, se nem negatív számukra, a többi baloldali párt egy 10-es skálán 4-es osztályzatot kapott. Magyarország európai uniós tagságának az előnyeit érzik, hátrányait alig említik. Az elmúlt évek tüntetései közül a paksi atomerőmű-bővítéssel kapcsolatos tiltakozásokat tartják a legrokonszenvesebbnak, de nagyon szimpatikus számukra a Critical Mass kerékpáros felvonulás is.

Young Urban White Collar Workers

(LMP VOTERS)

The larger bloc of LMP voters is made up of this small group. They are young or middle-aged. A majority live in Budapest or county seats.

They are exceptionally highly educated and many have degrees. They tend to do intellectual work, and many of them are in leadership positions or have office jobs. They identify as middle class or upper middle class.

Young Urban White Collar Workers live very well. They have high wages and many have considerable savings. They live in residential homes, villas or rural two-story houses.

Their free time is spent consuming high culture; low culture does not get a look in. They like going to restaurants, museums, exhibitions or theatres. Half of them use the internet recreationally. They read the liberal Magyar Narancs, HVG and Figyelő magazines. They listen to Petőfi music radio.

This group is by far the most active in civic life. It is, by and large, disproportionately represented in all organized civic activity, from educational groups to organizations providing social care. Two-thirds of them are not religious, but those who are, follow the teachings of the Church.

This group's interest in political matters is higher than average. They are dedicated to the institution of democracy and only a small minority consider dictatorships to be more advantageous under certain conditions. Ideologically, they are left of centre, and they consider themselves to be more liberal than conservative. They prefer LMP and vehemently dislike the parties of the right. Együtt/PM is neutral to them and, on a scale of 1 to 10, they believe other left-wing parties merit a score of 4. Out of recent protests, they are most sympathetic to demonstrations against the expansion of the Paks Nuclear Power Plant, but they are also fans of Critical Mass.

Elszegényedő középosztály

(BIZONYTALAN SZAVAZÓ)

Az elszegényedő középosztály tagjai bizonytalan baloldali szavazók, akiknek a kötődése nem túl erős egyik baloldali párthoz sem. Alapvetően olyan középkorúakból és idősekből álló viszonylag népes csoport ez, akik részben megyeszékhelyeken, de leginkább kisebb vidéki városokban élnek. Más társadalmi csoportoknál gyakoribb itt a „vadházasság”, a papír hiánya.

A legjellemzőbb iskolázottsági szint a csoporton belül az érettségi. Kiemelkedő az inaktívak aránya, ami a munkanélküliség magas szintjére utalhat. Szinte minden foglalkozástípusban megjelennek a csoport tagjai, a fizikai munkától az értelmiségi munkakörökig. Akik azonosították magukat valamelyik társadalmi osztállyal, azok elsősorban többsége a középosztályt nevezte meg.

A csoport jövedelme átlag alatti, de messze nem ez a legrosszabb helyzetben lévő közösség az országban. Saját bevételük alapján azonban nehezen jönnek ki bevételükből, így – innen az elnevezésük – egy elszegényedő középosztály képét mutatják. A jellemző lakókörnyezetük a panel vagy a régi társasház. Mint aktív újságolvasó csoport, számos napi- és hetilapot az átlagnál gyakrabban vásárol. Kedvenceik a női magazinok, így a Nők Lapja, a Kiskegyed, a Story.

A politikai tartalmú újságok közül a 168 Órát és a Magyar Narancsot vásárolják. Sokan nézik a televíziós csatornák adásait is, ebben mindenevők: az RTL Klub, a TV2, a Duna Tv, az ATV, a Hír Tv és a Story4 egyaránt kedvencük.

A hobbiik igen kevés változatosságot mutatnak: a lakásuk környékén tevékenykednek, kertészkednek, barkácsolnak. Ugyanakkor jellemző rájuk a könyvolvasás és az internetezés is. Vallásosság tekintetében megosztott csoportról van szó: a felük vallásos és ráadásul kiemelkedő mértékben követik az egyház tanításait. Akik viszont nem vallásosak, ők átlagon felül vallásellenesek.

A csoport kifejezetten érdeklődik a közélet és a politika iránt – ahogy ez már látszott médiafogyasztási szokásaiból is –, és nagyon elkötelezett a demokrácia iránt. Értékrendjét tekintve egy mérsékelt balos közegről beszélhetünk, amelyik nem tekinti magát se konzervatívnak, se liberálisnak. 2014 tavaszán a szűk többségük a baloldali Kormányváltókra szavazott, de elkötelezettségük igen gyenge. A 2014-es európai parlamenti választásokon már szavazataik megosztottak a baloldal pártjai és a Jobbik között. Enyhén EU-párti csoportról van szó, akik inkább látják a tagság előnyeit, mint hátrányait.

The Sliding Middle Class

(UNDECIDED VOTERS)

Members of the Sliding Middle Class are uncertain left-wing voters, whose ties to the parties of the left are not particularly strong. Fundamentally, this large group is made up of middle-aged and elderly people who might live in county seats, but a majority dwell in smaller country towns. They tend to cohabit more than other groups.

The typical maximum level of education here is secondary. The ratio of inactivity is exceptional, which may point to a high degree of unemployment. In terms of types of work, members are characterized by both white- and blue-collar jobs. Those who identified with a social class considered themselves to be middle class.

The group's income is below average, but this is not the most desperate community in the country, to say the least. However, they confess to having trouble making ends meet, and thus they project the image of a middle class which is getting poorer. They live in microdistricts or old apartment buildings. They are avid readers and they buy a variety of newspapers and magazines. They like women's magazines, such as Nők Lapja, Kiskegyed and Story. Their taste in the political press is focused on the left-wing 168 Óra and the liberal Magyar Narancs.

Many of them watch the news and are positive TV omnivores: RTL Klub, TV2, Duna TV, ATV, Hír TV and Story4 television channels are all frequent choices.

Their hobbies show a lack of diversity. They like to stay active around their homes, doing gardening or DIY. At the same time, they enjoy reading books or newspapers, and they use the internet. In terms of religion this is a divided group. Half of them are religious and follow the teachings of the Church to a large degree. Those of them who are non-religious are unusually atheistic.

The group is very much interested in public and political life, as is apparent from their media consumption habits and their dedication to democracy. This is a moderately left-wing group, but they do not consider themselves to be either conservatives or liberals. A small majority of them voted for the left-wing coalition in the 2014 elections, but they are not particularly committed. During the 2014 campaign for the European Parliament, their votes were split between the left and the extreme right Jobbik. They are moderately pro-EU, and they are more likely to see advantages to membership than disadvantages.

A vidéki elit

(BIZONYTALAN – REJTŐZKÖDŐ SZAVAZÓ)

Ez a politikai preferenciáit tekintve rejtőzködő, igen kis létszámú csoport elsősorban középkorúakból és a 60 év felettiekből áll. Túlnyomó többségük vidéki városokban él. A csoport tagjaira jellemző, hogy házasságban élnek, kevés közöttük az egyedülálló.

A vidéki lakosság körében a legmagasabban iskolázott embereket ebben a csoportban találjuk, általában felsőfokú végzettséggel rendelkeznek, de érettségénél senkinek sincs alacsonyabb képzettsége. Akik még dolgoznak, ők vezető beosztásban vagy értelmiségi szakmában teszik ezt. Erős osztálytudattal rendelkeznek, ráadásul kivétel nélkül középosztálybelinek vagy felső-középosztálybelinek tartják magukat. Ahogy egy vidéki középosztálybeli csoporttól várható, igen kiterjedt és magas státusú kapcsolati hálóval rendelkeznek; tanárokkal, mérnökökkel, ügyvédekkel, orvosokkal tartják leginkább a kapcsolatot.

Az egyik legtehetősebb réteg, kiemelkedően magas jövedelemmel, megtakarítási aránnyal és megtakarítási összeggel. Adósságaik nincsenek. Lakásaik érteke magas, de – feltehetően a vidéki elhelyezkedés miatt – néhány alacsonyabb státusú csoport lakásánál

mégis olcsóbbak. Polgári lakásban, családi házban, társasházban esetleg emeletes vidéki házban laknak a csoport tagjai.

A csoport nevéhez illően az elit által elérhető összes szabadidő eltöltési forma jellemző rájuk: komolyzenei koncertekre, múzeumba, étterembe járnak, könyveket olvasnak. Ugyanakkor szeretnek barkácsolni, kertészkedni és TV-t nézni is. Relatív idős koruk ellenére nem áll tőlük távol az internetezés sem. Aktív újságolvasó ez a réteg, mely elsősorban a minőségi lapok iránt érdeklődik, a bulvárt átlag alatti arányban vásárolják. Sokan olvassák a Magyar Nemzetet, a regionális lapokat, a Nők Lapját, de a HVG-t, a 168 Órát és a Magyar Narancsot is.

A közéleti és politikai kérdések iránt igen aktívan érdeklődnek. A diktatúrát teljes mértékben ellenzik. Értékrendjüket tekintve az átlagnál kissé konzervatívabbak, enyhén jobboldaliak, de leginkább középen állók, mérsékeltek. Valamelyest szimpatizálnak az LMP-vel, a Fidesszel, de még az MSZP-vel is. A Demokratikus Koalíció, a Jobbik és az Együtt/PM viszont kifejezetten ellenszenves számukra. Az Európai Unió megítélése kettős: látják előnyeit, de a hátrányait is.

The Rural Elite

(UNDECIDED VOTERS AND VOTERS WHO REFUSE TO DISCLOSE THEIR VOTING INTENTIONS)

This group of undecided voters and/or voters who refuse to disclose their voting intentions is very small, and it consists of middle aged people and those over 60. Most of them live in municipal towns. The Rural Elite is typically married.

They have the most education among the rural population. They generally have degrees and none of them lack a high school diploma. Those of them who are still working are in leadership or intellectual positions. They identify strongly with the middle or upper middle classes. As can be expected from a rural middle class group, they have extensive and high-status personal networks. They are acquainted mostly with teachers, engineers, lawyers and doctors.

This is one of the best-off categories, with considerable savings in terms of both proportion and quantity. They do not have debts. Their homes are pricey, but, perhaps due to their rural locations, their values are still lower than those of other less wealthy socioeconomic groups' residences. They live in large apartments, residential homes, apartment buildings or two-story village homes.

In line with its name, the group spends its time much like all elites: they go to classical concerts, museums and restaurants, and they read books. Simultaneously, they like DIY, gardening and watching TV. Despite their relatively advanced age, they are familiar with the internet. They are active readers of newspapers who buy quality papers, while tabloids are unpopular in their circles. The right-wing Magyar Nemzet, regional papers, women's magazine such as Nők Lapja, and liberal/left-wing newspapers (HVG, 168 Óra, and Magyar Narancs) are also preferred choices.

They are actively interested in public and political life. They are strongly opposed to dictatorships. They are more conservative than average and mildly right-wing, but they are mostly moderates. They sympathize somewhat with LMP, Fidesz and even MSZP. They disdain the Democratic Coalition, Jobbik and Együtt/PM. They see both the advantages and disadvantages of the European Union.

Apolitikus középosztály

(REJTŐZKÖDŐ-BIZONYTALAN SZAVAZÓ)

Az apolitikus középosztály egy nagy létszámú, enyhe férfi többletet mutató csoport, mely életkorban leginkább (fiatal-) középkorúként jellemezhető. Lakóhelyét tekintve vidéki városi közösséget láthatunk, akik a megyeszékhelyeken és a kisebb városokban laknak jellemzően, Budapesten és falvakban viszont alul vannak reprezentálva.

A csoportban a legjellemzőbb iskolai végzettség az érettségi. Dominánsan dolgozó emberekről van szó, akik elsősorban irodai munkát vagy szolgáltatóipari munkát (eladó, fodrász) végeznek. Alsó-középosztálybelinek vagy munkásosztálybelinek vallják magukat.

A csoport jövedelme alacsony, de nem a legalacsonyabb a vizsgált csoportok közül. Megtakarításokkal átlagos arányban, de jócskán átlag alatti összeggel rendelkeznek. Átlagos értékű lakásokban laknak, elsősorban vidéki családi házban vagy kockaházban.

A csoport az aktív programokat kedveli, így népszerű körükben a kertészkedés, a barkácsolás, a horgászás, a befőzés, a sportolás. Emellett még könyveket olvasnak, de televíziót ritkábban néznek, internetet is elvétve használnak, múzeumba, színházba, koncertekre

nem járnak. A vásárolgatás ugyanakkor ennek a csoportnak a körében a legkedveltebb időeltöltés. Az apolitikus középosztály médiafogyasztására jellemző, hogy kerülnek az írott sajtót és a televíziót egyaránt. A rádióadók közül a Class FM-et és a Music FM-et hallgatják, más csatornákat csak ritkán.

A csoport átlagon felül vallja magát „maga módján vallásosnak”, de ugyanígy kiemelkedő a nem vallásosok aránya is. A két véglet, az ateisták és az egyház tanításait szigorúan követők aránya viszont alacsony.

A csoport maga a megtestesült középérték. Nem érdeklődnek különösebben a közélet és a politika iránt, se nem jobboldaliak, se nem baloldaliak, se nem liberálisok, se nem konzervatívak – feltehetően nem is gondolkoznak ezekben a fogalmakban. A pártok közül egyedül az LMP szimpátia-faktora magasabb az átlagnál, a Demokratikus Koalícióé viszont egyértelműen alacsonyabb. A választásokon részt vesznek, de titkolják pártpreferenciájukat. Aki mégis felfedi, az az átlagnál gyakrabban szavaz a parlamentbe be nem jutott kispártokra vagy az LMP-re.

Apolitical Middle Class

(UNDECIDED VOTERS AND VOTERS WHO REFUSE TO DISCLOSE THEIR VOTING INTENTIONS)

The Apolitical Middle Class has a slight majority of men, and it is best described as a (younger) middle-aged group. They live in county seats or smaller cities, but they are underrepresented in Budapest and villages.

The group mostly has a secondary education. They are predominantly active workers who are employed in offices or the service industry (salesmen, hairdressers). They consider themselves to be lower middle or working class.

The group's income is low, but not the lowest of the surveyed groups. They are able to save to an average degree, but their savings are far below the usual. They live in modest-value apartments, rural residential areas or village homes.

The group prefers active hobbies such as gardening, DIY, fishing, picking mushrooms, making preserves or sports. Additionally, they read books but watch less TV and use less internet. They do not go to museums, theatres or concerts. Their most popular pastime is shopping. The

Apolitical Middle Class avoids print media and television. They listen to Class FM and Music FM (music radios) and rarely turn the dial to other radio stations.

The group is more likely to be religious on its own terms than the average, but the number of nonreligious people is also significant. The two extremes – atheists and those who follow the teachings of the Church strictly – are underrepresented here.

The group is the very manifestation of centrism. They are not particularly interested in public or political life, they do not lean towards either the right or the left, and they are neither conservatives nor liberals. It is possible that they do not even think in these terms. The only party they find more favourable than average is LMP, and they are more likely to reject the Democratic Coalition. They participate in elections, but they keep their electoral choices to themselves. Those who do share their party preferences tend to support smaller parties that did not pass the vote threshold or LMP.

Harkály család

FARKASLYUK

Nélkülöző munkások

(NEM-SZAVAZÓ)

Ez az egyértelmű politikai preferenciákkal nem rendelkező csoport a legnagyobb homogén csoport a kutatásunkban. A „nélkülöző munkások” csoport túlnyomórészt fiatalokból, illetve a középgenerációból áll. Elsősorban községekben laknak.

A nélkülöző munkások körében kiemelkedően sokan csak alacsony képzettséggel rendelkeznek. Aki dolgozik, az elsősorban szakképzett vagy szakképzetlen fizikai munkásként tevékenykedik. Ebben a csoportban a legalacsonyabb az osztálytudattal rendelkezők aránya, de a válaszadók egy része munkásosztálybelinek tartja magát.

Az eddig leírtak természetesen kihatnak a megélhetésükre is: megtakarításaik jóformán nincsenek és ezt akut módon érzékelik is: nehéznek vagy nagyon nehéznek érzik a mindennapi megélhetést. A lakókörnyezetükre leginkább a faluvégi, rossz állapotú házak jellemzőek.

A szabadidős tevékenységek tekintetében jellemző a tévénézés és az internet használata. Sokan sportolnak is. Más szabadidő-eltöltési mód lényegében nem jellemző a csoportra, azaz láthatóan semmilyen hobbi sincsen lehetőségük/pénzüik/igényük. Az egyház tanításait nem követik, de a szűk többségük a maga módján vallásos.

Mindennek nyilvánvaló hatása van a politikai érdeklődésükre: ez a csoport egyáltalán nem érdeklődik a közélet iránt. Ezt jól mutatja az is, hogy se nem jobboldali, se nem baloldali, se nem konzervatív, se nem liberális, de még csak nem is radikális közegről van szó. A „régik” pártok és politikusok (Fidesz, MSZP, DK), viszonylag népszerűtlenekek a körükben, de még a „legnépszerűbb” Jobbik is csak egy 5-ös osztályzatot kapott egy 10-es skálán. Nem csoda, hogy ebben a csoportban a második legmagasabb azok aránya, akik nem szavaznak. A megkérdezettek egy része viszont nemzetiségi listára szavazott.

Indigent Workers

(NON-VOTERS)

This group is without clear political preferences and is the largest homogenous category in our research. Indigent Workers are mostly young or middle aged. They live primarily in townships.

An exceptional number only has a basic education, while the proportion of those with vocational training or high school diplomas is average. Those who are working are employed as skilled or unskilled workers. This group has the lowest degree of class consciousness, but some consider themselves to be working class.

Naturally, all these factors affect their livelihoods. They practically lack savings and they feel this financial lag acutely: they have a hard or very hard time getting by. They tend to live in poor quality houses at the edges of villages.

They often watch TV or use the internet. Many of them do sports. All other forms of leisure activities are practically absent. Visibly, they do not have the opportunities, money or need for other hobbies.

They do not follow the teachings of the Church, but a slim majority are religious on their own terms. A considerable proportion do not consider themselves to be religious at all.

All this has an effect on their political interests: this group is not enthusiastic about public life at all. This is well-illustrated by the fact that they are neither left-wing nor right-wing, neither conservatives nor liberals, and they are not even radicals. The »old« parties and politicians (Fidesz, MSZP, DK) are generally unpopular in their circles, but even their preferred choice, Jobbik, only received a score of 5 out of 10. It is not surprising that this group has the second highest number of non-voters. A portion of those surveyed, however, voted for a national/ethnic minority list.

Nagyvárosi pályakezdők

(NEM-SZAVAZÓK)

A nagyvárosi pályakezdők toronymagasan a legfiatalabb közösség: többségük 18-29 év közötti férfi. Lakhelyük tekintetében jellemzően budapestiek vagy más nagyvárosiak.

A képzettségét tekintve ez az egyik legellentéesebb csoport, hiszen itt az egyik legmagasabb az alapfokú végzettséggel rendelkezők aránya, és bár messze nem annyira, de felülreprezentáltak a felsőfokú végzettséggel rendelkezők is. Itt a legmagasabb azok aránya is, akik még tanulnak, tehát az érettségivel és a felsőfokkal rendelkezők száma ebben a csoportban nőni fog a következő években. Nem azonosulnak az osztályhovatartozás gondolatával, a többség elutasítja ezt. Akik mégis besorolták magukat, ők átlagon felül jelölték meg a középosztályt saját maguk kategóriájának.

A fiatalok jövedelme átlagos, de mégis elégedettek ezzel: túlnyomó többségük azt állítja, hogy kijön a jövedelméből. Fiatal életkorukból is adódóan megtakarításaik (és adóságai) nincsenek. A lakókörnyezetük alapvetően panel, társasház, esetleg családi ház.

A számítógépes játékokat, a könyv olvasást, a sportot, a fitneszt, a sporteseményeket és a kocsmázást tekintik hobbijuknak. A

médiafogyasztási szokásokat tekintve ebben a csoportban alacsony a napi- és hetilapok olvasása, a többségük egyáltalán nem olvas nyomtatott sajtót. Ezzel szemben (zenei) rádiót hallgatnak: elsősorban a Petőfi, Music FM, Juventus és Jazzy-t. Az internet gyakori használata jellemző rájuk.

A nagyvárosi pályakezdők a legalacsonyabb politikai érdeklődésű csoportok közé tartoznak, forradalmi hévnek nincs sok nyoma: az összes csoport közül őket érdekli a legkevésbé a politika. Ennek megfelelően ebben a csoportban volt a legmagasabb a választástól távolmaradók aránya, legtöbbjük nem szavazott az országgyűlési választáson. Jócskán van közöttük diktatúrapárti, de ez a típusú demokrácia-ellenesség így is kisebbségben van a csoportban. A nagyvárosi pályakezdők körében átlagos a vallásosok aránya.

Bár passzív, de magát jobboldalinak valló csoportról van szó, aki azonban nem tartja magát sem liberálisnak, sem konzervatívnak. A pártok közül még leginkább a Fidesszel szimpatizálnak, de még ez is csak egy 6-os osztályzatot jelent egy 10-es skálán. A Jobbikot még megtűrik, a többi (baloldali) pártot viszont ellenszenvesnek tartják.

Urban Career Starters

(NON-VOTERS)

Urban Career Starters are by far the youngest community. They are mostly men between the ages of 18 and 29. They generally live in Budapest or other large cities.

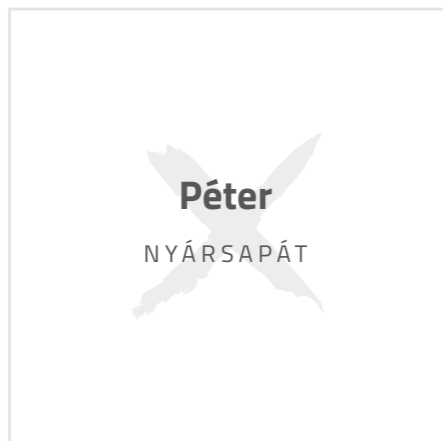
In terms of their education, this is one of the most conflicting groups, because it has a high number of members with basic schooling or higher education, albeit the latter in slightly lower proportions. This category has the most students, so the number of those with high school diplomas and university degrees will presumably rise in the coming years. They do not identify with a specific class, in fact a majority reject the idea of social classes altogether. Those who have classified themselves were more likely to pick the middle class.

Their income levels are average, and they are satisfied with this. The overwhelming majority say they live comfortably from their wages. Partly due to their young age, they do not have savings or debt. They usually live in microdistricts, apartment buildings or perhaps residential homes.

They consider video games, reading books, sports, fitness, sporting events and going out to bars as their hobbies. In terms of media consumption habits, daily newspapers, weekly magazines or print media are neglected; the majority do not read print media at all. Instead, they listen to music radios: Petőfi, Music FM, Juventus, and Jazzy. They also surf the internet regularly.

Urban Career Starters are among the least political groups. There is no sign of revolutionary fervour here. Accordingly, this group had the highest number of people who abstain from voting. Some of them favour dictatorships, but this type of antidemocratic sentiment is still only possessed by a minority. Urban Career Starters are averagely religious.

This is a politically passive, but right-wing group. They do not consider themselves to be liberals or conservatives. Out of all political parties they mostly favour Fidesz, but they only gave it 6 points out of 10. They tolerate Jobbik, but they dislike the parties of the left.

Elszegényedő falusi alsó-középosztály

(NEM-SZAVAZÓK)

Az elszegényedő alsó-középosztály körében szinte mindegyik korcsoport megtalálható, de a 30-44 év közöttiek az átlagnál valamivel többen vannak. A településtípusok eloszlásában kifejezetten falusias ez a közepes méretű csoport. Magas a gyerekvállalási kedv körükben: jellemzően 2 gyermeket vállal egy-egy család.

A csoport tagjai közül a legtöbben szakmunkásképzőbe jártak, de az érettségizettek is jelentős arányban vannak jelen közöttük. A többségük szakképzett fizikai munkás vagy szakképzetlen munkás. A csoport tagjai átlagon felül érzik magukat az alsóbb osztályok tagjának, de van köztük munkásosztálybeli és a középosztálybeli identitású is.

A jövedelmét és még inkább a megtakarításait tekintve ez a csoport jelentősen le van maradva a többi válaszadótól. Kiemelkedő sokan tartoznak a különböző közüzemek felé. Falusi kockaház vagy alacsony komfortú lakás a jellemző lakóhelyük.

Az elszegényedő falusi középosztálynak ritkán van hobbija, de azért szeretnek kertészkedni és járnak sporteseményekre. Az internetes

közösségi oldalakat aktívan használják. A mulatós zene a csoport abszolút kedvence. A Blikk, a Bors, a Kiskegyed és a Story az általuk olvasott újságok.

A civil szervezeti életben ez a csoport jóformán nincs jelen. Összességében átlagosan vallásos rétegről van szó: a felük „vallásos a maga módján”. Ugyanakkor az egyház tanításait nem követik és sok közöttük az ateista is.

Ez a réteg meglehetősen eltávolodott a politikától és a közélettől, igen alacsony az érdeklődési szintjük ezen témák iránt. A jobb-bal, liberális-konzervatív, mérsékelt-radikális tengellyel nem tudnak mit kezdeni, középre sorolják magukat mindegyikben. Magyarország európai uniós tagságának hátrányait látják. Bár ebben a csoportban adták a harmadik legmagasabb szimpátiaértéket a Jobbiknak, a Jobbik elkötelezett híveinek így sem tekinthetőek. Míg a Fidesz enyhén átlagon felüli népszerűségnek örvend körükben, addig az LMP kis mértékben, a baloldali pártok pedig jelentősen elutasítottak az elszegényedő falusi alsó-középosztályban.

Impoverished Rural Lower Middle Class

(NON-VOTERS)

Although all age groups can be found in the middle-sized group of the Impoverished Rural Lower Middle Class, most of them are between 30 and 44 years of age. This is a distinctly village-dwelling category. Having two children on average, they are particularly active child-bearers.

Most of them went through vocational training, but they are also more likely to have high school diplomas than average. They are usually skilled or unskilled workers. A majority view themselves as belonging to the lower social classes, but many identify as working or middle class.

In terms of wages and savings, this group is below most responders. They have an average amount of debt except when it comes to utilities, where they are significantly behind. They live in village homes or low-comfort flats.

The Impoverished Rural Lower Middle Class rarely has time for hobbies, but they still like gardening and attending sporting events. They use

social media extensively. They like contemporary Hungarian folk music, read tabloids (Blikk, Bors) and women’s magazines (Kiskegyed, Story).

This group is basically absent from civic life. They are similar to the Hungarian average in terms of their religious preferences, and half of them are religious on their own terms. They are unlikely to follow the teachings of the Church and many of them are atheists.

This group is fairly distanced from political and public life, and they are very uninterested in these topics. They are unable to make use of the left/right and liberal/conservative spectrums; they identify as centrists in each of these categories. They have unfavourable views of the European Union. Although this group was the third largest group of Jobbik supporters, they are not committed followers of the party. While Fidesz was preferred slightly more than average, they view LMP and, to a much larger degree, the left-wing parties unfavourably.

Feltörekvő fiatalok

(NEM-SZAVAZÓK)

A feltörekvő fiatalok jellegzetesen 18 és 44 év közötti, férfi többségű, kisméretű csoport. Elsősorban vidéki városokban élnek.

Ez egy kifejezetten iskolázott réteg: a csoport közel fele diplomás. A feltörekvő fiatalok aktivitási rátája az egyik legmagasabb: háromnegyedük dolgozik. Nagyon magas az értelmiségi munkakörben és a vezető beosztásban dolgozók részaránya is. A magas képzettség megjelenik a csoport osztálytudatában is, hiszen a többség a középosztályhoz tartozónak tartja magát, sőt kimagaslóan sokan gondolják úgy, hogy a felső-középosztályhoz tartoznak.

A feltörekvő fiatalok körében az egyik legmagasabb azok aránya, akik kényelmesen megélnék a jövedelmükből. Ez nem is csoda, hiszen ennek a csoportnak a nettó háztartási jövedelme az egyik legmagasabb az országban. Bár a megtakarítások összegét tekintve nem annyira gazdag ez a csoport, de igen magas azok aránya, akik tudnak félretenni. A legjellemzőbb lakóhely típusuk a vidéki családi ház.

A feltörekvő fiatalok gyakran járnak étterembe és koncertekre, újságot és könyvet olvasnak, kávézókat látogatnak. Nem szeretnek televíziót

nézni, számítógépes játékokkal játszani, vagy sporteseményekre menni. Ugyanakkor a magaskultúra olyan elemei, mint az opera-, a színház-, vagy a múzeumlátogatás sem tartoznak a kedvenceik közé. A médiafogyasztási szokásaikat tekintve elmondható, hogy kiemelkedően magas arányban vásárolnak Nők Lapját. Kiugró még a Vasárnap Reggel, a Népszabadság és a Nemzeti Sport olvasottsága, illetve a Petőfi Rádió hallgatottsága.

A feltörekvő fiatalok a politikai attitűdjüket tekintve egy lényeges pontban különböznek az összes többi választói csoporttól: az ide tartozók körében az összes politikai párt megítélése negatív. Ideológiaiilag az átlagnál kicsit konzervatívabbak, de leginkább minden tekintetben középen állnak. Jelentős többségük nem vallásos, az egyház tanításait pedig lényegében semelyikük sem követi. Az uniós kérdésekről megoszlik a véleményük, ugyanannyira látják a tagság előnyeit, mint hátrányait, de így is az átlagnál némileg pozitívabban látják Magyarország európai integrációját.

Emerging Youth

(NON-VOTERS)

The small group of the Emerging Youth is mostly made up of men and those between the ages of 18 and 44. They live primarily in rural towns.

This is a highly educated assemblage as over half of them have university degrees. However, they are far behind the most schooled groups. Their employment rates are the highest; over three-quarters of them are working. A very high number of them work in »intellectual« or in leadership positions. Their advanced schooling is visible in their class identities, with most members identifying as middle class. An exceptionally large number believe they are upper middle class.

The Emerging Youth has the highest number of people who have a comfortable life from their wages. This is unsurprising, because their net household incomes are among the highest in the country. Although they do not have a lot of saved money, the percentage of those who are able to save is high. They typically reside in rural residential homes.

The Emerging Youth often goes to restaurants and concerts. They read newspapers and books, and they visit cafes. They do not like watching

TV, playing video games or going to sporting events. At the same time, they also avoid high culture such as the opera, theatre and museums. An exceptionally high proportion of them read Nők Lapja (women’s magazine). They also have a clear preference for Vasárnap Reggel (Sunday newspaper), Népszabadság (left-wing daily) and Nemzeti Sport (daily sport newspaper). They listen to Petőfi Radio.

Regarding their political attitudes, the Emerging Youth differ significantly from other groups in that they view all political parties negatively. Ideologically speaking they are a bit more conservative than average, but they are generally in the centre. A significant majority are not religious, and almost none of them follow the teachings of the Church. They are divided on questions pertaining to the European Union. Although they view European integration more positively than most, they see both the benefits and drawbacks of EU membership.

Policy Solutions

1065 Budapest, Révay utca 10.
www.policysolutions.hu

Friedrich-Ebert-Stiftung

Budapesti Iroda
1056 Budapest, Fővám tér 2-3.
www.fesbp.hu

Copyright 2016

Policy Solutions // Friedrich-Ebert-Stiftung Budapest

Kiadó: Policy Solutions és Friedrich-Ebert-Stiftung Budapest | **Publisher:** Policy Solutions and Friedrich-Ebert-Stiftung Budapest

Felelős kiadó: Boros Tamás | **Responsible publisher:** Tamás Boros

Fotó: Stiller Ákos | **Photo:** Ákos Stiller

Szöveg: Boros Tamás | **Text:** Tamás Boros

Dizájn: FERLING | **Design:** FERLING

Nyomda: Innovariant Nyomdaipari Kft. | **Printing:** Innovariant Printing Ltd.

ISBN 978-963-12-5642-0

POLITIKAI OSZTÁLYLÉTSZÁM | POLITICS AND CLASSES IN HUNGARY

